

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
ІМ. В.І. ВЕРНАДСЬКОГО

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СФЕРІ**

**Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Інститут бібліотекознавства
Відділ з охорони інтелектуальної власності**

Актуальні проблеми інтелектуальної власності в інформаційній сфері

Інформаційно-аналітичний дайджест

№ 8 (серпень)

Київ 2019

Заснований Відділом з охорони інтелектуальної власності Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського у 2016 р. Видається щомісяця. Відповідальний редактор Л. Литвинова. Упорядник Л. Литвинова. Дизайн обкладинки О. Саприкін. Адреса редакції: НБУВ, просп. Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524-19-92. E-mail: nbuvdpip@ukr.net.

Аналітичний дайджест покликаний надати інформацію про проблеми інтелектуальної власності, що є надзвичайно актуальними в контексті інтеграції України в Європейське співтовариство. Призначення дайджесту – ознайомлення широкого кола фахівців у сфері інтелектуальної власності, а також і всіх користувачів, які цікавляться цією проблематикою, з інформаційними джерелами мережі Інтернет та новими надходженнями до фондів НБУВ (монографії, автореферати дисертацій, підручники, збірники наукових праць, матеріали міжнародних конференцій, статті з періодичних видань), що висвітлюють сучасні проблеми права інтелектуальної власності в Україні та за кордоном.

Ознайомитися з літературою із фондів НБУВ та онлайн-ресурсами можна за адресою: проспект Голосіївський, 3, м. Київ.

Публікується на умовах ліцензії Creative Commons «Attribution» («Атрибуція – Із Зазначенням Авторства») 4.0.

ЗМІСТ

Інтелектуальна власність за кордоном	2
Всесвітня організація інтелектуальної власності.....	6
Інтелектуальна власність в Україні	8
Інтелектуальна власність в мережі Інтернет	9
Наука у сфері інтелектуальної власності.....	14
Законодавство з інтелектуальної власності.....	21
Спори та судові розгляди щодо порушення прав інтелектуальної власності.....	29
Сучасний стан авторського права в Україні та світі.....	44
Анонси наукових заходів з проблем інтелектуальної власності, запланованих у 2019 році.....	50
Нові надходження до Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.....	51

Інтелектуальна власність за кордоном

«...Насколько распространена практика кредитования под залог ИС в других странах?»

...В частности, в залогах у разных банков находится значительное число патентов США. В тройку лидеров по количеству заложенных объектов ИС входят JP Morgan Chase (48804 шт.), Bank of America (46897 шт.), Citigroup (34658 шт.). Эти данные приводит Роспатент со ссылкой на исследование: Relecura, Inc., IP backed financing trends, 2009–2014 гг.

В Китае также наблюдается рост этого способа кредитования. Объем выданных ссуд под залог ИС в 2017 году составил \$10,5 млрд, что почти в три раза больше, чем в 2013 году. При этом количество компаний, получивших такие кредиты, выросло за то же время почти на порядок: 4177 компаний в 2017 году против 530 в 2013-м.

В Китае объем выданных кредитов под залог ИС в 2017 году составил \$10,5 млрд — почти в три раза больше, чем в 2013-м.

Объем кредитов, выданных под залог патентных прав, растет и в Республике Корея: в 2017 году совокупный объем таких займов составил \$228 млн (в 5 раз больше, чем в 2013 году)...» *(Ирина Смазневич. 4science: Кредиты под залог интеллектуальной собственности — для МСП и не только. Часть III // Роспатент (<https://rupto.ru/ru/news/kredity-pod-zalog-is-chast-3>). 05.08.2019).*

Російська Федерація

«...По итогам семи месяцев средний срок рассмотрения заявки на регистрацию товарного знака по национальной процедуре составил 5,78 месяца, хотя еще в начале II квартала превышал полгода.

...Так, заявки на регистрацию программ для ЭВМ или топологий интегральных микросхем (ТИМС) в Роспатенте сегодня рассматривают чуть больше двух недель (0,45 месяца) — это в три раза меньше прошлогоднего показателя, заявку на регистрацию полезной модели (ПМ) — немногим более полутора месяцев... До 4,5 месяцев сократились сроки рассмотрения заявок на промышленные образцы, а по самому сложному объекту — изобретениям — средний срок рассмотрения в июле 2019 года составил всего 6,14 месяца.

Ведомством также зафиксирован активный рост подачи заявок на регистрацию наименований мест происхождения товаров (НМПТ) и товарных знаков (ТЗ). По сравнению с аналогичным периодом прошлого года число заявок на НМПТ выросло на 80%, а число заявок на товарные знаки от российских заявителей выросло более чем на 19%...

При этом, по всем объектам интеллектуальной собственности, кроме ПМ, Роспатент увеличил или сохранил на прежнем уровне количество экспертиз.

Так ведомство рассмотрело на 2% больше заявок на регистрацию ТЗ, по сравнению с аналогичным периодом прошлого года, на 12% больше заявок на регистрацию программ для ЭВМ, БД и ТИМС, количество экспертиз заявок на регистрацию изобретений и ПО с небольшими колебаниями осталось примерно на уровне прошлого года. Настоящим «чемпионом», как и в случае подачи заявок, стали заявки на регистрацию НМПТ: число экспертиз здесь выросло почти на 120% (!)...» *(Итоги работы Роспатента в июле 2019 года: зарегистрировать товарный знак можно меньше, чем за полгода // Роспатент (<https://rupto.ru/ru/news/07-08-2019-itogi-raboty-rospatenta-v-iyule-2019-goda-zaregistririvat-tovarnyy-znak-mozhno-menshe-chem-za-polgoda>)). 07.08.2019).*

«...Прорабатывая вопросы развития механизма кредитования под залог ИС технологических малых и средних компаний, в 2018 году Роспатент совместно с Минэкономразвития России и Фондом содействия инновациям запустили пилотный проект по этой теме. От малых и средних компаний, обладающих патентами, были собраны потребности в кредитовании, с тем чтобы затем предоставить им финансирование на условиях залога ИС. Однако результаты проекта оказались не самыми позитивными.

...от организаций поступило более 100 заявок с общей инвестиционной потребностью в 4,4 млрд и потребностью на оборотные цели в 1,7 млрд. В результате Сбербанк отобрал 4 технологические компании с хорошими финансовыми показателями. Портфель интеллектуальной собственности содержал права на изобретения, полезные модели и товарные знаки. Но две компании вышли из проекта после дополнительных запросов информации и требований банка о личном поручительстве собственников, а двум другим кредиты так и не были выданы, несмотря на проведенную оценку аккредитованной при банке компанией...

Между тем, 22 июля 2019 года... Минэкономразвития представило проект правительственного постановления, которое должно усовершенствовать правила субсидирования кредитов МСП под залог интеллектуальных прав. Документ опубликован на портале проектов нормативно-правовых актов.

В частности, как говорится в пояснительной записке, предлагается внести следующие изменения:

- исключить требование об обязательности обеспечения доли стоимости залога ИС в общей стоимости залоговой массы в размере не менее 50 %;
- включить в перечень видов обеспечения помимо независимой гарантии Корпорации МСП иных видов обеспечения, в том числе гарантий (поручительств) других юридических лиц;
- для оформления субсидии требовать у заемщика документы, подтверждающие возникновение залога прав на ИС;

- ограничить лимиты субсидии по уплате вознаграждения и по процентным выплатам в целях расширения перечня субъектов МСП, которым будет оказываться поддержка.

Вышеуказанные изменения позволят обеспечить кредитование субъектов МСП под залог прав на интеллектуальную собственность в размере 31 млрд в 2019–2024 годах...» (*Ирина Смазневич. 4science: Кредиты под залог интеллектуальной собственности — для МСП и не только. Часть III // Роспатент (<https://rupto.ru/ru/news/kredity-pod-zalog-is-chast-3>). 05.08.2019*).

«Минобрнауки России совместно с Министерством экономического развития РФ и Роспатентом провели совещание по вопросу разработки Стратегии развития Российской Федерации в сфере интеллектуальной собственности.

«Целью долгосрочной Стратегии должно стать создание открытого современного рынка интеллектуальной собственности, содержащего систему финансовых и нефинансовых инструментов поддержки изобретательской деятельности. Одной из ключевых задач документа должна стать реализация комплекса мероприятий, направленных на создание класса эффективных правообладателей», - заявил первый заместитель Министра науки и высшего образования РФ Григорий Трубников. По его мнению, для достижения результата необходимо, в том числе, обеспечить совершенствование законодательства в этом направлении, расширить информационную среду для более широкого понимания интеллектуальной собственности, ее роли и механизмов в обществе, а также создать систему трансфера результатов интеллектуальной деятельности и поощрения технического творчества посредством гарантий защиты прав авторов. Кроме того, Григорий Трубников отметил важность государственной поддержки создания и использования востребованных результатов интеллектуальной собственности, обеспечивающих как решение задач импортозамещения, так и рост экспортного потенциала, а также стимулирования экономической активности через открытое вовлечение в экономику прав на РИД, принадлежащих Российской Федерации.

При этом главными субъектами инновационного развития, по словам Григория Трубникова, должны быть непосредственно авторы результатов интеллектуальной собственности...» (*Минобрнауки: Создание класса эффективных правообладателей // Роспатент (<https://rupto.ru/ru/news/23-08-2019-minobrnauki-sozdanie-klassa-effektivnyh-pravoobladataley>). 23.08.2019*).

Сполучені Штати Америки

«Президент США Дональд Трамп ...звинуватив Китай у тому, що той, нібито, «краде» у США інтелектуальну власність та гроші.

Про це він повідомив у Twitter.

«Наша країна втрачала, нерозумно, трильйони доларів працюючи з Китаєм протягом багатьох років. Вони крадуть нашу інтелектуальну власність у розмірі сотень мільярдів доларів щорічно, й хочуть продовжувати. Я цього не дозволю! Нам Китай не потрібен і, чесно кажучи, нам було б набагато... краще без них. Величезні гроші, зароблені та вкрадені Китаєм у США, рік за роком, протягом десятиліть, це потрібно зупинити. Нашим великим американським компаніям наказано негайно почати шукати альтернативу Китаю, у тому числі повернути.. потужності назад до США», – написав президент США»(*Трамп звинуватив Китай у викраденні інтелектуальної власності США // Західна інформаційна корпорація* (https://zik.ua/news/2019/08/24/tramp_zvynuvatyv_kytay_u_vykradeni_intelektualn_oi_vlasnosti_ssha_163330). 24.08.2019).

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«Вчені з Університету Суррея (Велика Британія) і розробник системи Dabus AI просять визнати штучний інтелект автором двох патентів. Заявки з таким проханням вони вже направили до відповідних відомств Великобританії, Європи і США.

Вчені наполягають, що штучний інтелект розробив оригінальні ідеї для створення контейнера для їжі і сигнальну лампу, яка блимає в ритмі, який неможливо ігнорувати.

Патентні відомства вважають, що будь-які інновації можна приписувати тільки людям – мовляв, в іншому випадку в сфері патентів й інтелектуальної власності можуть виникнути серйозні юридичні труднощі.

Вчені ж переконані, що такий підхід є «застарілим»...

Професор права Раян Еботт каже: «Сьогодні штучний інтелект вже пише книги і вміє фотографувати...».

«Якщо штучний інтелект дійсно стане інструментом для створення винаходів, то вся сучасна система інтелектуальної власності просто виявиться непрацездатною», – додає він.

На думку професора, штучний інтелект, а також його розробники, мають право бути визнаними авторами патентів. Разом з тим спікер Європейського патентного офісу каже, що зараз це неможливо.

«Це загальноприйнята річ – винахідником може бути тільки людина. Нинішній стан технологічного розвитку говорить про те, що в найближчому

майбутньому штучний інтелект буде лише знаряддям в руках людини-винахідника», – пояснює вона» (*Вчені просять визнати штучний інтелект автором двох патентів // ТОВ «ГЛОБАЛ ЕКСПЕРТ ЮА»* (<https://ipexpert.org.ua/novini/vcheni-prosyat-vyznaty-shtuchnyj-intelekt-avtorom-dvoh-patentiv/>). 07.08.2019).

«HTC прекратила продажи своих смартфонов в Великобритании. Это стало следствием затянувшегося патентного спора между тайваньским производителем смартфонов и небольшой немецкой компанией Iрсom, специализирующейся на лицензировании интеллектуальной собственности. Iрсom утверждает, что HTC использует принадлежащую ей технологию беспроводной связи, когда-то давно разработанную ещё для автомобильных телефонов. HTC в какой-то момент согласилась продавать только те модели, в которых спорная технология не используется, но тесты Iрсom показали, что она используется вообще везде. Iрсom обвинила HTC в неуважении к суду, что привело к нынешнему решению тайваньцев...» (*HTC прекратила продажи смартфонов в Великобритании // SmartPhone.ua* (http://www.smartphone.ua/news/htc-prekratila-prodaji-smartfonov-v-velikobritanii_61619.html). 06.08.2019).

Всесвітня організація інтелектуальної власності

«...Заключительный семинар ВОИС по библиотекам, архивам, музеям и образовательным и исследовательским учреждениям в области авторского права, в том числе для группы стран Латинской Америки и Карибского бассейна, состоялся 4-5 июля в Санто-Доминго, Доминиканская Республика .

Как и две региональные встречи (Азия, Африка), которые предшествовали ему в последние недели, общий вывод семинара заключался в том, что, по мнению участников, закон об авторском праве во многих странах мира не соответствует потребностям цифрового века.

...шесть из 33 стран региона не имеют никаких исключений для библиотек. Даже когда существуют исключения, они часто не адаптированы к цифровому миру.

В Санто-Доминго представители библиотек отметили множество примеров, когда ни лицензирование, ни действующее законодательство не могли предложить решения их потребностей...

Эквадор, Парагвай, Уругвай и Куба указали на необходимость международных действий в отношении ограничений и исключений из авторского права в ВОИС.

...государства-члены поделились текущим статусом своих законов об авторском праве, и большинство из них представили пробелы в отношении исключений из авторского права для образовательных учреждений, библиотек, музеев и других учреждений. Некоторые государства-члены прямо заявили, что необходим международный инструмент как наиболее эффективный способ удовлетворения этих потребностей. Несколько государств-членов также выразили свое понимание важности лицензионных решений...

В ходе дискуссий было высказано предположение, что страны не в полной мере знают свои собственные законы, касающиеся ограничений и исключений, но общим рефреном на мероприятии было чувство необходимости «усиливать» национальные законы об авторском праве...

Ожидается, что результаты семинаров будут представлены в конференции «Библиотеки, архивы, музеи и образовательные и исследовательские учреждения в области авторского права» 18-19 октября...

За конференцией немедленно последует следующая сессия ПКАП, которая пройдет 21-25 октября...» (*William New. Final WIPO Exceptions Seminar Endorses Exceptions, But Leaves Stakeholders Complaining // infojustice.org (http://infojustice.org/archives/41487). 19.08.2019).*

«Первого августа 2019 г. Центр ВОИС по арбитражу и посредничеству стал единственной некитайской организацией, предоставляющей услуги по урегулированию споров, касающихся доменных имен, для национальных доменов верхнего уровня (.CN и .中国 (Китай))...

Помимо всех родовых доменов верхнего уровня, подобных «.com», ВОИС предоставляет услуги в области доменных имен для 75 национальных доменов верхнего уровня (ндВУ). Национальные домены .CN и .中国 принадлежат к числу крупнейших ндВУ в мире и насчитывают более 22 миллионов зарегистрированных доменных имен.

Услуги ВОИС по урегулированию споров, касающихся доменных имен, направлены на противодействие недобросовестной регистрации товарных знаков в качестве доменных имен – явлению, известному как киберсквоттинг. Также услуги ВОИС, призванные помешать беспринципной практике регистрации доменных имен, дают возможность пользователям иметь доступ к оригинальному веб-контенту и повышают надежность системы доменных имен...

Заинтересованные стороны могут посетить веб-сайт, посвященный услугам по урегулированию споров, касающихся доменных имен, для

национальных доменов .CN и .中国...» (Центр ВОИС начинает предоставлять услуги по урегулированию споров, касающихся доменных имен, для доменов .CN и .中国 // WIPO (https://www.wipo.int/portal/ru/news/2019/article_0027.html). 07.08.2019).

Інтелектуальна власність в Україні

«В Україні не реєструються торговельні марки (знаки для товарів та послуг), що зображують або імітують державні герби, прапори та інші державні символи, офіційні назви держав, емблеми, скорочені або повні найменування міжнародних міжурядових організацій, тощо...»

Державна символіка може бути включена до торговельної марки, як елементи, що не охороняються, якщо на це є згода компетентного органу або їх власників.

На сьогодні компетентного органу, що надавав би згоду на використання «державної символіки», не існує. Але що робити добросовісним заявникам, що належним чином використовують та/або мають намір такого використання державної символіки у торговельній марці?..

Таким чином Україні наявна позитивна судова практика щодо реєстрації позначень з «державною символікою». Процедура не є простою, оскільки у заявника є необхідність доводити власну позицію через суд.

При цьому, не раджу використовувати лише факт відсутності «компетентного органу», як на підставу у реєстрації. На мою думку, слід належним чином доводити необхідність використання державної символіки у торговельній марці...

Сподіваюсь, у найближчий час все ж таки буде можливість реєструвати знаки для товарів та послуг з «державною символікою» добросовісним заявникам без подальшого звернення до суду...» (Сергій Барбашин. *Торговельна марка з «державною символікою»: можна чи ні // «Протокол»* (https://protocol.ua//ru/torgovelnna_marka_z_dergavnoyu_simvolikoyu_mogna_chi_ni/). 08.08.2019).

«...Національний банк України оприлюднив заяву про те, що звинувачення у використанні неліцензійної версії шрифту під час розробки дизайну купюри 1000 гривень не відповідають дійсності.

«Усі зображення на банкнотах є авторською графікою. Художники, що працюють над дизайном, не використовують готові малюнки чи шрифти, вони власноруч створюють векторні графічні елементи дизайну, в тому числі й літерний напис номіналу банкноти», - заявили в НБУ, підкресливши, що

використання авторських унікальних елементів є необхідною умовою захисту грошей від підробки.

Разом з тим, у Нацбанку припускають «частковий збіг окремих елементів на банкноті з зображеннями у відкритих джерелах»...

«В Україні прецедентів судового процесу щодо авторського права на шрифт поки що немає, проте у міжнародній практиці такі суди були, і за подібне правопорушення вдавалося відсудити максимум 2 млн доларів», - коментує правовий експерт Богдан Хмельницький.

На його думку, ситуація в цілому є показовою для України, де культура захисту авторських прав залишається вкрай низькою...» (*Адвокат Богдан Хмельницький прокоментував заперечення використання неліцензійного шрифту на 1000-гривневій купюрі // StopCor (<https://stopcor.org/advokat-bogdan-hmelniyskiy-prokomentuvav-zaperechennya-vikoristannya-nelitsenziynogo-shriftu-na-1000-grivneviy-kupyuri/>). 12.08.2019*).

Інтелектуальна власність в мережі Інтернет

«Із середини вересня 2019 року відеохостинг YouTube заборонить правовласникам подавати скарги на ролики, де їхня музика використовується протягом короткого часу. Ця заборона також торкнеться відео з ненавмисним використанням музики, наприклад із проїжджаючих повз автомобілів...»

Ненавмисне використання музики включає випадки, коли пісню не додавали у ролик спеціально і в автора відео немає з нею ніякої взаємодії. Наприклад: телевізор у фоновому режимі, чи музика з кафе.

Правовласники не зможуть заробляти гроші з відео, в яких використовуються короткі фрагменти їхньої музики або її випадкове відтворення. При поданні скарги вони зможуть просто прибрати заробіток із відео для його творця або заблокувати ролик повністю. В YouTube сподіваються, що без можливості монетизації таких роликів власники авторських прав із більшою ймовірністю не залишатимуть скаргу або оберуть варіант тільки із позбавленням автора ролика заробітку.

У компанії вважають, що в короткостроковій перспективі кількість таких блокувань може зрости, оскільки правовласники можуть залишитися без заробітку з таких відео. Але в довгостроковій перспективі YouTube розглядає нові правила як «важливий крок до досягнення правильного балансу».

Нові правила не поширюються на збіги, знайдені автоматичною системою YouTube Content ID — у цьому випадку правовласники продовжать заробляти на розміщенні реклами у таких відео...» (*Самуїл Проскураков. YouTube заборонить правовласникам монетизувати скарги на короткі або випадкові*

фрагменти музики // Громадське Телебачення
(<https://hromadske.ua/posts/youtube-zaboronit-pravovlasnikam-monetizuvati-skargi-na-korotki-abo-vipadkovi-fragmenti-muziki>). 16.08.2019).

«Результаты поиска Google содержат наибольшее число ссылок на пиратский контент, об этом свидетельствуют данные мониторинга основных интернет-поисковиков на наличие ссылок на нелегальный видеоконтент, который провел Молодёжный парламент при Госдуме. ...в рамках проверки было проанализировано содержание первых страниц поисковой выдачи по ряду российских и зарубежных фильмов и сериалов на платформах Яндекс, Google, Mail.ru, а также поиск по видео в Youtube, социальных сетях «ВКонтакте» и «Одноклассники».

По итогам проверки по 100 объектам авторского права было выявлено более 300 ссылок на пиратские видео.

Проверка найденных ссылок и видеофайлов показала, что результаты поиска Google содержат наибольшее число ссылок на пиратский контент в сравнении с другими проверенными площадками...» (Мария Михайловская. Назван интернет-поисковик, выдающий больше всего пиратского контента // Парламентская газета (https://www.pnp.ru/social/nazvan-internet-poiskovik-vydayushhiy-bolshe-vsego-piratskogo-kontenta.html?utm_source=yxnews&utm_medium=desktop&utm_referrer=https%3A%2F%2Fyandex.ru%2Fnews). 28.08.2019).

Україна

«...Форум в доменной зоне GOV.UA, на котором можно найти пиратское ПО, обсудить возможность взлома необходимых программ и заказать взлом нужной, обнаружил пользователь социальной сети Facebook, один из участников флешмоба #fuckresponsibledisclosure, основатель ООО "Социальные инноваторы" Сергей Гурьев...

Речь идет о «Форуме администраторов управлений социальной защиты населения», который расположился на сайте Управления соцзащиты населения одной из РГА Донецкой области по адресу admin.dss-vn.gov.ua.

На форуме администраторы государственных учреждений обсуждают особенности работы Единого государственного автоматизированного реестра лиц, имеющих право на льготы, организацию Комплексной системы защиты информации, в соответствии с требованиями Госспецсвязи, а также делятся пиратским программным обеспечением – от программ для создания прокси-сервера до «качественной сборки Windows XP SP3».

Кроме поиска уже взломанного ПО на форуме (по крайней мере, раньше) можно было оставить заявку на взлом необходимого софта. Пользователи

форума хвастались «прямим контактом с командами SND, CORE, STUDENT, ANCU, AT4RE, FFF» и другими...» (*Владимир Кондрашов. Украинские чиновники обмениваются пиратским ПО на «государственном» сайте // Internetua (http://internetua.com/ukrainskie-csinovniki-obmenivauatsya-piratskim-po-na-gosudarstvennom-saite). 13.08.2019).*

«...Якщо контент вкрали необхідно притримуватись чіткого алгоритму дій:

1. Фіксація факту правопорушення... Існують різні способи фіксації правопорушення: від безкоштовної фіксації за допомогою сервісу Internet Archive - Wayback Machine до замовлення Проведення експертного дослідження за експертизою 10.17 – дослідження телекомунікаційних систем (обладнання) та засобів.

2. Збір належної доказової бази... Це може бути свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір або відправлений цінний лист з твором Укрпоштою самому собі...

3. Вирішіть чого ви бажаєте: видалення викрадачем вашого контенту чи виплати компенсації.

4. Якщо простого видалення контенту для вас буде достатньо, то слід перевірити можливість розгляду скарг на веб-сайтах. Під час реєстрації на відповідних ресурсах користувачі приєднуються до таких положень. Наприклад, в «Google», «Facebook», «Youtube».

Після звернення суб'єкта АП представники веб-сайту розглядають зазначену вимогу в певні строки і виносять рішення про видалення спірного твору чи відхилення скарги. А для користувача, що розмістив спірний твір, передбачена можливість застосування процедури оскарження такого рішення... Якщо твір протиправно розміщений на «українському» веб-сайті, то слід перевірити можливість та доцільність застосування Порядку припинення порушень авторського права і (або) суміжних прав з використанням мережі Інтернет встановлено в ст. 52-1 Закону.

5. Якщо ж ви маєте намір отримати компенсацію за порушення ваших авторських прав, то слід спочатку визначити особу-порушника...

6. Після того як порушник достеменно визначений, ви маєте право (але не зобов'язані) надіслати йому претензію з пропозицією укласти ліцензійний договір за певну суму винагороди, — роялті. Або ж одразу подати позов до суду з вимогою про виплату компенсації...» (*Костянтин Зеров. Як захистити від піратів власний контент? // Протокол (https://protocol.ua//ru/yak_zahistiti_vid_pirativ_vlasniy_kontent/). 25.08.2019).*

Европейський Союз

«...По словам специалистов Голландской антипиратской группы BREIN IPTV, сейчас потребители в Европе активно переключаются с кабельного телевидения на специализированные интернет-площадки IPTV, так как это дешевле... При этом абоненты получают пакеты услуг, где уже собрано большое количество незаконного контента. Таким образом, много продавцов IPTV-услуг изначально нарушают права интеллектуальной собственности на кино и другой видеоконтент.

Представители BREIN IPTV считают, что ситуация усложняется тем, что ключевую роль в схеме играют хостинг-провайдеры. Они размещают на своих онлайн-площадках и базах данных контент для площадок интернет-телевидения и закрывают глаза на его происхождение.

В связи таким положением дел европейские эксперты сейчас занимаются созданием эффективного решения, так как нынешняя схема наказания за правонарушения в сфере авторских прав совершенно не работает» *(Как интернет-телевидение распространяет нелегальный контент в Европе? // КОПИРАЙТ (<https://www.copyright.ru/ru/news/main/2019/8/5/TV/>). 05.08.2019).*

«...Валовый внутренний продукт (ВВП) Италии в 2018 году мог бы быть на 455 миллионов евро больше, если бы не пиратское потребление контента...

За прошедший год в Италии зафиксировали 578 миллионов случаев использования пиратского контента. Среди них 22 миллиона относятся к продукции спортивного характера. Это на 52% выше по сравнению с 2017 годом...» *(Ольга Чеснокова. Итальянская казна лишилась €455 млн из-за пиратов // АО «Телеканал 360» (<https://360tv.ru/news/mir/italjanskaja-kazna-lishilas-455/>). 15.08.2019).*

«В поисках криминального заработка злоумышленники ...распространяют фальшивые платежные извещения о нарушении авторских прав в интернете.

Потребительский центр в Баден-Вюртемберге первым предупредил о новом виде мошенничества. У защитников потребителей зарегистрировано несколько таких случаев: получатели извещений должны были заплатить в общей сложности €891,31 за предполагаемое нарушение авторских прав. Письма поступали от юридической фирмы Gromball из Берлина. Как выяснилось в процессе расследования, такой фирмы не существует...

К тому же в извещении не было никакой конкретной информации о выявленном нарушении, а деньги необходимо было перевести на заграничный счет. В связи с этим полиция рекомендует игнорировать подобные письма и

сообщать о них в правоохранительные органы» *(Новая афера: вы нарушили авторское право // Новости Германии на русском языке (https://germania.one/novaja-afera-vy-narushili-avtorskoe-pravo/). 06.08.2019).*

«1,9 млн немцев, по данным газеты Handelsblatt, пользуются потоковым ТВ из нелегальных источников. Ежегодный ущерб от телевизионного пиратства составляет €700 млн.

По оценкам Ассоциации частных медиа (Vaunet), ...телевизионным пиратством занимаются около 270 тысяч человек, в основном мужчины в возрасте от 18 до 23 лет. Две трети пользователей интересуются футбольными матчами, треть – сериалами и фильмами. Предполагаемый экономический ущерб составляет €430 млн, который потеряли правообладатели (например, Sky), около €100 млн невыплаченных налогов и около €170 тысяч убытков для спортбаров и медиатек.

В 2017 году Европейский суд постановил, что потоковая передача аудио-или видеоданных из нелегальных источников является нарушением авторских прав и предусматривает административное наказание... Если пользователя уличат в нелегальном просмотре контента через браузер, его могут обязать выплатить штраф от €350 до €500. В случае совместного использования файлов и их распространения штраф составит от €450 до €1500» *(Какие штрафы предусмотрены за нелегальное пользование телевидением? // Новости Германии на русском языке (https://germania.one/kakie-shtrafy-predusmotreny-za-nelegalnoe-polzovanie-televideniem/). 26.08.2019).*

Російська Федерація

«Все органы власти России стараются противостоять злоумышленникам в интернете, например, иницируя и осуществляя блокировку доступа к нелегальному контенту. Особенно это касается тех ресурсов, что предлагают «пиратский» контент за плату. На сегодня данная деятельность не очень хорошо регулируется и, по мнению российских политиков, должна быть наказуема.

Не исключено также, что в ближайшее время всем легальным сайтам будет предоставлена специальная метка, которая поможет разделить сайты и идентифицировать «пиратов» в сети...

Власти также намерены подключить ко всем работающим онлайн площадкам так называемые «счетчики просмотра». Предполагается, что если сайт отказывается от выполнения данных требований, то он автоматически будет заявлен как «пиратский»...» *(Легальные онлайн-кинотеатры получают специальную метку // КОПИРАЙТ (https://www.copyright.ru/ru/news/main/2019/8/7/cinema/). 07.08.2019).*

Наука в сфері інтелектуальної власності

«Путь к открытому доступу (Open Access) — это не просто движение к открытой науке с доступными всем результатами...

На издание научного журнала требуются деньги. Рецензирование научных статей перед публикацией (peer-review), поддержка сайта, верстка, производство печатной версии (если она есть) — это лишь часть списка расходов. С другой стороны, у множества ученых, особенно в небогатых странах, нет никакой возможности найти столько денег, чтобы выкупить все научные статьи (а каждая из них будет стоить несколько десятков евро), которые могут пригодиться в работе...

Множество исследований показало, что статьи с открытым доступом цитируют лучше. Журналы, которые перешли на открытый доступ, тоже цитируются больше остальных...

Недавно энтузиасты открытого доступа выдвинули так называемый Plan S (сокращение от *shock*). В центре его концепции — стремительный (к 2021 году) переход к публикации без эмбарго всех статей по исследованиям, проведенным на деньги государства и частных источников в открытом доступе на журналах или платформах (либо выкладывании копий в свободных репозиториях). Причем платить за это должны не отдельные ученые, которым такое удовольствие может быть не по карману, а институты или научные фонды...

По мнению Жан-Клода Бургелмана, руководителя отделения открытого доступа в Еврокомиссии, каждый ученый работает на свою репутацию. Поэтому люди, которые выдают гранты, должны не просто смотреть на количество публикаций и импакт-фактор журналов, где они появились, а действительно читать эти статьи и оценивать проделанную работу. Сейчас же на импакт-фактор готовы молиться даже самые передовые журналы...

Импакт-фактор — показатель, отражающий частоту цитирования статей научного журнала за определенный период (как правило, два года)...

Для решения этой проблемы Швейцарский национальный научный фонд стремится снизить публикационное давление: качество должно быть важнее количества, и десятки посредственных работ не должны перевешивать по значимости 3-5 очень хороших...» (*Екатерина Мищенко. «Умрут те, кто не сможет адаптироваться»: Open Access и феодальная раздробленность // Indicator (https://indicator.ru/humanitarian-science/open-access-bitva.htm). 01.08.2019).*

«Google опубликовал Научные метрики 2019 года, которые должны помочь исследователям быстро оценить видимость и влияние статей, опубликованных в научных журналах. Научные метрики 2019

распространяется на статьи, опубликованные в 2014-2018 годах, и включают цитирование всех статей, индексированных в Google Scholar к июлю 2019 года.

В Научные метрики входят журналы с сайтов, которые соблюдают правила включения в эти метрики. Журналы, которые опубликовали менее 100 статей между 2014 и 2018 годом, а также журналы, которые не были цитируемы в этот период, не были включены в Научные метрики...» (*2019 Scholar Metrics Released // Google Scholar Blog* (<https://scholar.googleblog.com/2019/07/2019-scholar-metrics-released.html>). 19.07.2019).

«В Mendeley открыт доступ к Climate Change Library — коллекции более 5000 статей в области изменения климата, ...опубликованных в 412 журналах Elsevier в 2018 и 2019 годах...»

Статьи доступны до 31 декабря 2019 года для скачивания и чтения для всех существующих и новых пользователей Mendeley (требуется персональная регистрация)...

После 31 декабря 2019 года эти статьи больше не будут доступны для скачивания в Mendeley» (*В Mendeley открыт доступ к Climate Change Library — коллекции более 5000 статей в области изменения климата из журналов Elsevier // Библиотечно-информационный комплекс* (<http://library.fa.ru/page.asp?id=928>). 02.08.2019).

«Авторы препринтов по медицине, опубликованных на сервере medRxiv, получили возможность отправлять свои рукописи на рассмотрение и возможную публикацию в журналах PLOS, таких как PLOS Medicine, PLOS NTDs или PLOS ONE. Издательство уже заявило, что радо быть одним из первых партнеров medRxiv, который начал работать только этим летом...»

Запуск архива MedRxiv – это часть глобального движения за «открытую науку», под которой подразумевается прозрачность науки и бесплатное распространение данных и рукописей научных статей...

Учитывая профиль архива, его создатели постарались ввести дополнительные меры безопасности: команда исследователей и редактор проверяют присланные рукописи на плагиат, конфликт интересов и соответствие этическим принципам. MedRxiv оставляет за собой право отказать в публикации текстов, отмеченных как «слишком рискованные» для публикации без рецензирования...» (*medRxiv to PLOS: Direct preprint transfers // PLOS (The Public Library of Science)* (<https://blogs.plos.org/plos/2019/08/medrxiv-to-plos-direct-preprint-transfers/>). 22.08.2019).

Україна

«Проект «Порядку скасування рішення спеціалізованої ради про присудження наукового ступеня» (далі — Порядок) в разі виявлення в дисертаціях плагіату, фабрикації, фальсифікації або інших порушень, який розробили в Національному агентстві із забезпечення якості вищої освіти, викликав кілька критичних зауважень з боку експертів і деяких оглядачів...

Порядок має відіграти вирішальну роль у знищенні підґрунтя для корупції у сфері освіти і науки. Він зобов'язаний мати норму, згідно з якою у разі виявлення плагіату або інших порушень процедури захисту дисертацій рішення про присудження наукового ступеня скасовується незалежно від дати (строку) виявлення порушень. Ця норма має діяти однозначно й безстроково. У Порядку неприпустимі будь-які обмеження терміну подання скарги (заяви, інформації) на виявлений плагіат або на інші порушення. Тим більше, що статтею 28 Закону України «Про авторське право і суміжні права» встановлено, що авторське право діє протягом усього життя автора та 70 років після його смерті.

Однак нещодавно розроблений Національним агентством Порядок сильно розчарував. Він так і не передбачає норми, яка б діяла безстроково щодо скасування присудженого наукового ступеня особам, у дисертаціях яких пізніше був виявлений плагіат, беззаперечні фальсифікації та інші порушення під час захисту дисертації. Не передбачає проект Порядку і жорсткого покарання спеціалізованих вчених рад, керівників дисертантів-плагіаторів, опонентів, які давали позитивні відгуки на роботи з викраденими текстами і результатами інших авторів.

Виходить, плагіатори, які «захистили» дисертації в минулі роки, та ті, хто «захищатиме» викрадені наукові результати вже після затвердження Порядку, якщо їхні «наукові» праці ніхто не оскаржив упродовж шести місяців, так і залишаться кандидатами-докторами й далі отримуватимуть надбавки до зарплат за науковий ступінь. Оскільки, як свідчить досвід, плагіат виявляють зазвичай тільки через декілька років після захисту сфальшованих дисертацій, то Порядок, за логікою, завуальовано створює умови для безкарності крадіїв-плагіаторів...

Ці та інші критичні зауваження коментує голова Нацагентства із забезпечення якості вищої освіти, доктор філологічних наук, професор Сергій Квіт.

— Дуже цікаво, що ці звинувачення взагалі не відповідають дійсності. Аби переконатися в цьому, варто подивитися текст пропонованого Порядку оскарження рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня на сайті нашого агентства: <http://naqa.gov.ua/2019/06/12/1943/>, що зараз перебуває на громадському обговоренні...» *(Валерій МАЗУР Чи поборе*

«Відтепер державне фінансування науки в Україні може відбуватися в формі грантів. Відповідний порядок схвалив Кабінет Міністрів, повідомило Міністерство освіти та науки України.

До цього фінансування науки державою відбувалось двома способами: бюджетне фінансування діяльності наукових установ і укладання договорів на виконання розробок...

Гранти держави зможе надавати Міносвіти, інші центральні органи виконавчої влади, що мають наукові установи, вищі, наукові ліцеї, а також Національна академія наук України, галузеві академії, Національний фонд досліджень.

Майнові права на інтелектуальну власність, яка буде створена під час досліджень за рахунок грантів, належатимуть самим науковцям, а не державі. Придбане обладнання також залишатиметься у власності отримувачів грантів. Гранти надаватимуться виключно на конкурсній основі й не більш як на 3 роки. Порядок відбору визначатиме сам грантодавець, попередньо погодивши його з МОН. Конкурс відбуватиметься за чітко визначеними етапами, зокрема, оголошення про відбір, його умови та результати мають обов'язково оприлюднюватися на сайті грантодавця і МОН.

Державні гранти можна буде надавати на: наукові дослідження та розробки; проекти міжнародного співробітництва; розвиток матеріально-технічної бази; наукове стажування; наукові конференції, турніри, інші науково-комунікативні заходи, а також заходи з популяризації науки; доступ до науково-технічної інформації та наукової літератури...» **(Науковців тепер стимулюватимуть грантами – уряд схвалив порядок // Українське право** (<http://ukrainepravo.com/news/ukraine/naukovtsiv-teper-stymulyuvatymut-grantamy-uryad-skhvalyv-poryadok/>). 22.08.2019).

Європейський Союз

«Европейская комиссия предлагает ученым из стран-членов Евросоюза и стран, участвующих в программе Horizon 2020, воспользоваться Центром совместных исследований (Joint Research Centre) в рамках Инициативы открытого доступа...

Цель этого проекта – ускорить научный прогресс и повысить сотрудничество между научно-исследовательскими организациями по всему Евросоюзу. В первом раунде этого проекта, стартовавшего еще в 2017 году, было реализовано 12 научных проектов, еще 30 пока не закончены...

Во втором раунде Инициативы открытого доступа авторы отобранных проектов смогут воспользоваться следующими лабораториями:

- лабораторией для разработки технологии водородного топлива в Нидерландах, которая позволяет протестировать водородные резервуары и топливные элементы в различных природных условиях;
- лабораторией по испытанию актинидных материалов в Германии, где ученые могут исследовать новое оборудование для атомных реакторов;
- лабораторией для измерения реакций и распада ядерных элементов в Бельгии...» (*Open Access Initiative opens Joint Research Centre facilities to scientists // Scitech Europa (<https://www.scitecheuropa.eu/open-access-initiative/96373/>). 30.07.2019*).

Російська Федерація

«Круглый стол на тему «Совершенствование системы научных публикаций в Российской Федерации», проведенный Комитетом Государственной Думы по образованию и науке 5 апреля 2019 года, в числе выдвинутых рекомендаций и предложений рассмотрел целесообразность приравнивания патентов к публикациям в научных журналах.

Этот подход, во-первых, отражает логику формирования информационных массивов и потоков, представляющих обществу результаты интеллектуальной деятельности; во-вторых, снимает остроту ряда спорных и непопулярных решений, касающихся количественных показателей публикационной активности.

Особое значение это предложение имеет для системы государственной аттестации научных кадров: в первую очередь, оно способствует решению актуальных задач по повышению качества диссертационных работ, улучшает защищенность результатов интеллектуальной деятельности и совершенствует подготовку молодых научных кадров...

Одним из важных критериев оценки полученных результатов научного исследования выступает их представление профессиональному сообществу посредством публикации в научных периодических изданиях, апробации на научных и научно-практических форумах.

...проведенное выборочное исследование потока диссертационных работ, представленных к защите в период 2017–2019 гг., показало, что использование возможности представления патента в качестве эквивалента публикации результатов диссертационного исследования встречается достаточно редко...

Исследование показало, что в большинстве рассмотренных случаев публикационная активность соискателей по выбранным специальностям высока, поэтому привлечение патентов с целью достижения количественных показателей, определенных в Положении, излишне. Экспертные интервью,

проведенные в пилотажном формате, позволяют говорить и о недостаточном понимании рациональности патентования для соискателей ученой степени.

Диссертация является квалификационной работой, и, к глубокому сожалению, мы нередко забываем о том, что качественные параметры оценивания полученных в ходе исследований научных результатов являются инструментами оценки уровня компетентности самого соискателя. При этом комплексная характеристика соискателя на предмет его государственной аттестации как обладателя ученой степени невозможна без оценивания его встроенности в современную систему научно-технической коммуникации, способности представлять результаты собственной научно-исследовательской деятельности в современном правовом поле авторского права и интеллектуальной собственности. Умение защищать полученные результаты исследовательской деятельности и результаты инновационных разработок с помощью инструментов права – одна из ключевых компетенций современного учёного, которую надо не только учитывать в ходе аттестации научных кадров, но и целенаправленно формировать в аспирантуре...» (О.П. Неретин. *Патентная информация как канал представления научных результатов диссертаций на соискание ученой степени // ФИПС (<http://new.fips.ru/news/patentnaya-informatsiya-kak-kanal-predstavleniya-nauchnykh-rezultatov-dissertatsiy-na-soiskanie-uche/>). 13.08.2019).*

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«...Издательство Cambridge University Press сообщило о предстоящем запуске платформы Cambridge Open Engage, построенной на основе технологии Cambridge Core. Ожидается, что на новой платформе будут публиковаться книги и журналы Cambridge University Press, а также результаты исследований, включая препринты, абстракты, доклады на конференциях, постеры и открытые данные. Ресурс будет бесплатным и открытым как для читателей, так и для авторов исследований.

Первым крупным партнером проекта стала Американская ассоциация политических наук (American Political Science Association, APSA), которая 29 августа запускает APSA Preprints.

Cambridge Open Engage будет не только распространять научный контент, но и предоставлять дополнительные сервисы для ученых, поддерживая весь цикл исследования и публикуя контент научных обществ и спонсорских организаций, среди прочего.

Одновременно, сами исследователи смогут использовать платформу для быстрого распространения собственных исследований еще до рецензирования и формальной публикации статей...» (*Cambridge announces open research platform, Cambridge Open Engage // Cambridge University Press*

(<https://www.cambridge.org/about-us/news/cambridge-announces-open-research-platform-cambridge-open-engage/>). 29.08.2019).

Сполучені Штати Америки

«Некоммерческая организация Confluence объявила о запуске цифровой библиотеки Confluence Library, в которой уже сегодня можно найти фотографии, научные статьи и мультимедийные работы о коренных народах северо-западного побережья Тихого океана, включая информацию о племенах, проживающих вдоль реки Колумбия, США.

Ресурс прежде всего ориентирован на преподавателей и учащихся, проживающих на северо-западном побережье Тихого океана, т.е. в США и в Канаде. Создали цифровой библиотеки – некоммерческая организация Confluence – также базируются в Ванкувере...» (*BRIAN BULL. Digital Library On Indigenous Culture And History Launches // KLCC* (<https://www.klcc.org/post/digital-library-indigenous-culture-and-history-launches>). 30.07.2019).

«Университет Калифорнии в очередной раз заявил издательству Elsevier: соглашайтесь на наши требования, или оставайтесь без нас. На этот раз, ...ученые из Университета Калифорнии объявили о том, что они выйдут из редакторских советов научных журналов Elsevier до тех пор, пока издательство не возобновит переговоры с Университетом Калифорнии...

Открытое письмо было опубликовано в середине июля. К настоящему моменту, его подписали более 30 сотрудников четырех подразделений Университета Калифорнии. Они предупреждают Elsevier о том, что выйдут из редакторских советов 28 журналов Cell Press, которые считаются одними из наиболее престижных научных изданий по биологии, а также ведущими изданиями Elsevier. Около трети ученых Университета Калифорнии в Беркли, которые входят в редакторские советы Cell Press, подписали письмо...

В письме отмечается: «Столкнувшись с отказом подписать новый контракт с Университетом Калифорнии, мы хотим проинформировать вас, что прекращаем предоставлять редакторские услуги журналам Cell Press. Мы надеемся, что решение будет найдено, и тогда возобновим отношения с Cell Press».

«Это способ привлечь внимание к проблеме, – отметил профессор молекулярной биологии из Университета Калифорнии в Беркли и один из авторов открытого письма Мэттью Велш (Matthew Welch). – Наше решение не повлияет на работу журналов ощутимым образом, однако оно покажет им, что мы не должны участвовать в их работе, если переговоры не приносят желаемого результата»...» (*Robert Sanders. UC faculty to Elsevier: Restart*

negotiations, or else // Berkeley News (<https://news.berkeley.edu/2019/08/07/uc-faculty-to-elsevier-restart-negotiations-or-else/>). 07.08.2019).

Законодавство з інтелектуальної власності

Україна

«КМУ постановою від 14.08.2019 р. № 696 затвердив тимчасові ставки винагороди (відрахувань) для застосування організаціями колективного управління у відносинах з користувачами об'єктів авторського права і суміжних прав.

Йдеться про сплату ...за публічне використання фонограми пісні в магазині, кафе чи ресторані.

Отже, слід буде орієнтуватися, залежно від ситуації, на:

- розміри винагороди (роялті), затверджені постановою КМУ № 71;
- мінімальні ставки винагороди (роялті) за використання об'єктів авторського права і суміжних прав, затверджені постановою КМУ № 72;
- затверджені постановою КМУ № 992 розміри відрахувань, що сплачуються виробниками та імпортерами обладнання і матеріальних носіїв, із застосуванням яких у домашніх умовах можна здійснити відтворення творів і виконань, зафіксованих у фонограмах і (або) відеограмах.

Надалі організації колективного управління будуть застосовувати відповідні ставки як тимчасові тарифи на строк до 6 місяців у разі недосягнення згоди на переговорах про встановлення тарифів. Нагадаємо, що за ст. 20 Закону № 2415 указані організації повинні домовитися шляхом переговорів про відповідні тарифи з профільними організаціями, об'єднаннями користувачів та окремими користувачами, що долучилися до обговорення.

Але можна припустити, що вже незабаром відповідні тимчасові ставки зміняться. Адже уряд доручив Мінекономрозвитку забезпечити до 1 вересня 2019 р. проведення дослідження з метою затвердження ставок винагороди (роялті) та подати на розгляд Кабінету Міністрів проект акта щодо ставок тимчасових тарифів...» *(Скільки доведеться платити за музику в кафе чи магазині // Інформаційне агентство "ЛІГА:ЗАКОН" (https://buh.ligazakon.net/ua/news/188547_skli-dovedetsya-platiti-za-muziku-v-kafe-chi-magazin). 16.08.2019).*

«Державна регуляторна служба України (далі — ДРСУ) розглянула та опрацювала звернення Комітету АПУ з інтелектуальної власності (далі — ІВ) щодо Постанови Кабміну № 496 про підвищення розмірів зборів.

У відповіді йдеться про те, що вказана постанова за своїм змістовним наповненням не відповідає редакції проекту постанови, який погоджувався з ДРС. Водночас, проект Постанови №496 на погодження до ДРС не надходив, а отже, був прийнятий із порушеннями вимог Закону 1160.

«Враховуючи викладене та на підставі повноважень, визначених підпунктом 10 пункту 4 Положення про Державну регуляторну службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.12.2014 №724, та статтею 25 Закону 1160, ДРС повідомила Кабінет Міністрів України про виявлені обставини, за яких постанова Кабінету Міністрів України від 12.06.2019 № 496 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2001 року №1756 і від 23 грудня 2004 року № 1716» не могла бути прийнята, оскільки проект вказаного регуляторного акта не погоджувався із уповноваженим органом», — йдеться у відповіді ДРСУ.

Нагадаємо, що 12 червня 2019 року без публічного обговорення та всупереч зауваженням і пропозиціям громадськості Кабінет Міністрів України прийняв Постанову № 496, відповідно до якої підвищено розміри зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти права інтелектуальної власності (ОПІВ) в Україні в середньому в 3-9 разів...» *(Державна регуляторна служба визнала протиправним прийняття Постанови Кабміну // Асоціація правників України (АПУ) (<https://uba.ua/ukr/news/6655/>). 06.08.2019).*

«Першими у митному блоці Верховна Рада розгляне законопроекти про режим спільного транзиту і про уповноваженого економічного оператора.

«Щодо митниці. Насамперед – законопроект про режим спільного транзиту і законопроект про уповноваженого економічного оператора, які очікують на друге читання...», – повідомив радник президента з економічних питань Данило Гетманцев Гетманцев.

Також, за словами Гетманцева, одним з перших буде розглянуто внесення змін до Митного кодексу щодо захисту прав інтелектуальної власності під час переміщення товарів через митний кордон України» *(Гетманцев розповів, які законопроекти щодо митниці готуються до Ради // Рубрика (<https://rubryka.com/2019/08/26/getmantsev-rozpoviv-yaki-zakonoproekty-shhodymytnytsi-gotyuyutsya-do-rady/>). 26.08.2019).*

Європейський Союз

«...Французький парламент у вівторок, 23 липня 2019 р., прийняв реформу авторського права, щоб забезпечити засоби масової інформації платою за оригінальний контент - зазвичай новини, пропоновані онлайн-гігантами, такими як Google і Facebook...

«Ми можемо пишатися тим, що стали першою країною, яка включила директиву ЄС в національне законодавство», - сказав міністр культури Франк Рієстер...

Створення так званого «суміжного права» на захист авторських прав було активно підтримано медіа-компаніями і художниками, які хочуть отримувати дохід від веб-платформ, які дозволяють користувачам поширювати свій контент. Проти нього виступили активісти за свободу Інтернету, які заявили, що він буде обмежувальним, виступаючи в якості «податку на посилання», який буде перешкоджати дискурсу в Інтернеті, і Кремнієва долина, особливо Google, яка отримує величезні прибутки від реклами, що генерується разом із контентом сторінок, опублікованих на його веб-сайті...

Директива ЄС з авторського права має бути прийнята всіма державами-членами до квітня наступного року» (*Геннадій Андрущук. Французький парламент приймає реформу авторського права ЄС // «Юридична газета» (<http://jur-gazeta.com/golovna/francuzkiy-parlament-priymae-reformu-avtorskogo-prava-es.html>). 30.07.2019).*

«Спустя всего один месяц после вступления в силу новой Директивы об авторском праве в области цифрового единого рынка правительство Нидерландов поделилось своим предложением по его реализации путем внесения поправок в существующий закон об авторском праве.

...вопросы, которые вызывают озабоченность:

- Представляют ли государства-члены противоречивую статью 5 (2), посредством которой они имеют возможность сделать исключение более неприменимым и доступным для образовательных учреждений, если «подходящие лицензии легко доступны на рынке»;
- Какова область действия исключения:
 - Как определяются учебные заведения и персонал?
 - Смогут ли образовательное сообщество полагаться на электронную почту, облачные сервисы и другие защищенные паролем среды или они не будут считаться исключением «защищенными электронными средами»?
 - Будут ли государства-члены *априори* определять степень, в которой произведение может быть использовано, что приведет к различным количественным ограничениям в разных странах, или они позволят практике и судам (опираясь на трехэтапный тест) определить, что сбалансировано в данной ситуации?
- Меняют ли государства-члены правила оплаты труда в образовательных целях? В настоящее время 17 государств-членов не выплачивают вознаграждение большинству или всем использованным, разрешенным в соответствии с их существующими исключениями в сфере образования - изменится ли это с новым исключением?

...Предложение Нидерландов представляет собой поправку, которая добавляет два абзаца к существующему образовательному исключению (статья 16 Закона об авторском праве Нидерландов). В отношении наших проблем, вызывающих особую обеспокоенность, мы отмечаем, что правительство Нидерландов:

- решил не использовать бэкдор статьи 5 (2) для нового образовательного исключения и сделать его частично или полностью неприменимым в Нидерландах (потому что мы считаем, ... что пользователи должны иметь право на получение выгоды из исключений из авторского права в любое время, а не только тогда, когда у них нет рыночных вариантов получения лицензии для тех минимальных видов использования, которые защищены этим исключением);
- мог бы сделать больше, чтобы обеспечить как можно более широкую сферу действия исключения в рамках границ, установленных Директивой;
- предложил не менять свой подход к вознаграждению - использование контента в рамках исключения требуя справедливой компенсации (статья 16.1.5 °).

Кроме того, предложение включает в себя явное положение против договорного переопределения (статья 16.6), которое реализует еще один важный элемент нового исключения в образовании ЕС...» (*Alek Tarkowski. The Netherlands leads way with implementation of the new educational exception // COMMUNIA* (<https://www.communia-association.org/2019/07/17/netherlands-leads-way-implementation-new-educational-exception/>). 17.07.2019).

«В этом году Польша инициировала судебное разбирательство против статьи 17 Директивы об авторском праве на едином цифровом рынке в Суде Европейского Союза (СЈЕU) [С-401/19]...

Республика Польша добивается отмены статьи 17 (4) (b) и статьи 17 (4) (c) Директивы об авторском праве на едином цифровом рынке...

Республика Польша считает это нарушением права на свободу выражения мнения и информации, гарантированного статьей 11 Хартии основных прав Европейского Союза. В частности, в нем утверждается, что наложение на поставщиков услуг обмена контентом в Интернете обязательства прилагать максимальные усилия для обеспечения недоступности конкретных произведений и других объектов, по которым правообладатели предоставили поставщикам услуг соответствующую и необходимую информацию, а также навязывание поставщикам услуг по обмену контентом в Интернете обязаны приложить максимальные усилия для предотвращения будущих загрузок защищенных произведений или других объектов, для которых правообладатели подали достаточно обоснованное уведомление, для поставщиков услуг необходимо - во избежание ответственности - проводить предварительную

автоматическую проверку (фильтрацию) контента, загружаемого пользователями онлайн, и, следовательно, делать необходимым внедрение механизмов превентивного контроля. Такие механизмы подрывают суть права на свободу выражения мнений и информации и не соответствуют требованию о том, чтобы ограничения, налагаемые на это право, были соразмерными и необходимыми...» (Natalia Mileszyk. *Finally! The Text of Poland's Legal Challenge of Copyright Directive Was Published* // *infojustice.org* (<http://infojustice.org/archives/41501>). 21.08.2019).

«Директива (ЕС) 2019/789 Европейского парламента и Совета от 17 апреля 2019 г., устанавливающая правила применения положений авторского права и смежных прав в отношении отдельных интернет-трансляций вещательных компаний и ретрансляций радио- и телепрограмм и дополняющая Директиву Совета 93/83/ЕЕС, была опубликована в Официальном вестнике Европейского союза 17 мая 2019 г. и вступила в силу 7 июня 2019 г.

Директива:

- (1) упрощает получение разрешений на трансграничное цифровое вещание и ретрансляции с соблюдением авторского права и смежных прав на контент для радио и определенный телевизионный контент;
- (2) дополняет действующую Директиву 93/83/ЕЭС (Директива о спутниковом вещании и кабельной ретрансляции), касающуюся только трансграничного спутникового вещания и кабельной ретрансляции радио- и телепрограмм;
- (3) закрепляет действие принципа «страны происхождения», т.е. в рамках Европейского союза разрешения на использование авторского права и смежных прав применительно к радио- и телепрограммам должны выдаваться только в отношении страны основного местонахождения вещательной компании, а не любого государства-члена, в котором вещательная компания намерена организовать трансляцию этих программ;
- (4) распространяет использование системы обязательного коллективного управления, ранее применявшейся в отношении кабельных ретрансляций, на все виды ретрансляций соответствующих теле- и радиопрограмм, упрощая таким образом процедуру выдачи разрешений на использование прав; и
- (5) конкретизирует правовые рамки осуществления так называемой трансляции по принципу «прямой передачи», когда вещательные компании предоставляют исключительное право на трансляцию программ дистрибьюторам, отвечающим за их публичное распространение, что открывает для правообладателей соответствующие возможности с точки зрения получения гонораров и осуществления своих прав.

Директива касается непосредственно деятельности вещательных компаний и ретрансляций интернет-контента.

У государств-членов есть два года, т.е. до 7 июня 2021 г., для отражения

положений этой Директивы в своем национальном законодательстве» *(Европейский союз // WIPO (<https://mailchi.mp/wipo/wipo-lex-w24fypfvrs>), 16.08.2019).*

«Директива (ЕС) 2019/790 Европейского парламента и Совета от 17 апреля 2019 г. об авторском праве и смежных правах в рамках единого цифрового рынка, дополняющая Директивы 96/9/ЕС и 2001/29/ЕС была опубликована в Официальном вестнике Европейского союза 17 мая 2019 г. и вступила в силу 7 июня 2019 г.

Директива среди прочего предусматривает принятие следующих мер:

(1) меры по адаптации исключений и ограничений к условиям цифровой и трансграничной среды, которые в том числе предусматривают исключения для (i) интеллектуального анализа текстов и данных (ТДМ исключение), (ii) использования произведений в деятельности по обучению в условиях цифровой и трансграничной среды, в том числе в контексте конкретных потребностей инвалидов в отношении доступности, и (iii) сохранения культурного наследия;

(2) меры по совершенствованию практики лицензирования и обеспечению более широкого доступа к контенту на основе согласованных правил, облегчающих (i) коммерческое использование произведений, находящихся вне коммерческого оборота, (ii) продление организациями коллективного управления (ОКУ) сроков действия коллективных лицензионных договоров для правообладателей, которые не разрешали использование своих произведений и не исключали такого использования в рамках данного механизма, (iii) заключение соглашений о размещении произведений на платформах, обеспечивающих передачу видеoinформации по запросу (платформы VoD), и (iv) включение в общественное достояние репрографически представленных произведений изобразительного искусства после истечения первоначального срока охраны; и

(3) меры по созданию хорошо работающего рынка с точки зрения соблюдения авторского права в том, что касается ответственности за использование материалов периодических изданий и охраняемого контента интернет-провайдерами, осуществляющими обмен контентом, а также создания механизма корректировки договоров в целях выплаты гонораров авторам и исполнителям.

Директива направлена на обновление законодательства Европейского союза об авторском праве с учетом расширения цифрового и трансграничного использования охраняемого контента.

У государств-членов есть два года, т.е. до 7 июня 2021 г., для отражения положений этой Директивы в своем национальном законодательстве» *(Европейский союз // WIPO (<https://mailchi.mp/wipo/wipo-lex-w24fypfvrs>), 16.08.2019).*

Канада

«30 июля 2019 г. Канада ратифицировала Договор о патентном праве (Patent Law Treaty - PLT), который в свою очередь оптимизирует формальные процедуры, устанавливая одинаковые минимальные требования к заявочным документам для присвоения даты подачи заявки. В связи с этим, в соответствующие законодательные акты Канады, а также в Правила подачи патентных заявок будут внесены изменения, которые вступят в силу 30 октября 2019 г...» (Канада ратифицировала Договор о патентном праве (PLT) // МИХАЙЛЮК, СОРОКОЛАТ И ПАРТНЕРЫ (<https://www.msp-patent.com.ua/news/kanada-dogovor-o-patentnom-prave.html>). 20.08.2019).

Республика Филиппины

«...Как и многие другие страны мира, Филиппины борются с относительно высоким уровнем пиратства.

Чтобы противостоять этой угрозе, законодатели начали предлагать новое законодательство.

Например, ранее в этом году мы сообщали, что новый законопроект предлагает лишить лицензии интернет-провайдеров, которые не блокируют пиратские сайты. Хотя это не решает суть проблемы.

По словам местного конгрессмена Руфуса Родригеса, закон уже дает понять, что пиратство незаконно. Однако многие люди просто игнорируют эту позицию...

«Из-за этих ситуаций Филиппины находятся под наблюдением как одна из стран, где права интеллектуальной собственности игнорируются и широко распространено пиратство интеллектуальных произведений», - добавляет он.

...Родригес ...предлагает добавить «интеллектуальную собственность» в обязательную школьную программу страны. Не только для старших детей, но начиная с начальной школы...

Соответствующая часть предложения об авторском праве, которая включена в законопроект № 3749, гласит следующее:

«Таким образом, преподавание права интеллектуальной собственности, в частности закона об авторском праве, должно быть частью учебной программы всех начальных, средних и высших школ в стране».

Пока законопроект проходит через законодательный процесс, до его принятия еще предстоит пройти долгий путь...» (*Ernesto. Bill Aims to Deter Piracy by Teaching Copyright in Philippine Schools // TorrentFreak* (<https://torrentfreak.com/bill-aims-to-deter-piracy-by-teaching-copyright-in-philippine-schools-190823/>). 23.08.2019).

Російська Федерація

«Россия может признать обязательность применения Конвенции о привилегиях и иммунитетах специализированных учреждений к Всемирной организации интеллектуальной собственности (ВОИС). Соответствующий законопроект Правительство внесло в Госдуму...»

Конвенция была принята Генассамблеей ООН 21 ноября 1947 года. Её участниками являются 129 государств, включая Россию...

В России действует представительство ВОИС. Но пока страна не применяет положения Конвенции к данной организации...» *(Марьям Гулалиева. Кабмин внёс в Госдуму проект о Всемирной организации интеллектуальной собственности // «Парламентская газета» (<https://www.pnp.ru/politics/kabmin-vnyos-v-gosdumu-proekt-o-vsemirnoy-organizacii-intellektualnoy-sobstvennosti.html>). 01.08.2019).*

«Законопроект, направленный на совершенствования системы государственной регистрации объектов интеллектуальной собственности, правительство РФ внесло в Госдуму...»

Желающий запатентовать свое изобретение сможет прилагать к материалам заявки трехмерные модели объектов интеллектуальной собственности (изобретений, полезных моделей, промышленных образцов и товарных знаков) в электронной форме...

Представленные заявителем в материалах заявки трехмерных моделей будут использоваться только при проведении Роспатентом экспертизы заявленных результатов интеллектуальной деятельности, заверяют в правительстве, публикация трехмерных моделей не предусматривается.

В целом же характеристики и требования к форматам трехмерных моделей объектов интеллектуальной собственности в электронной форме будут установлены приказами Минэкономразвития...» *(Законопроект о e-патентах внесен в Госдуму // ИА REGNUM (<https://regnum.ru/news/economy/2688290.html>). 13.08.2019).*

«Министерство культуры предлагает ввести административное наказание за ведение съемки во время киносеанса для борьбы с пиратством...»

В Минкульте пояснили, что действующее законодательство не позволяет в большинстве случаев привлечь нарушителей к ответственности из-за формулировки закона.

«В отношении запрета на осуществление фото-видео съемки – статья 7.12 КоАП содержит квалифицирующий признак – цель извлечения дохода. На

практике, пиратов, осуществляющих съёмку в кинотеатре невозможно привлечь к административной ответственности, в связи с невозможностью доказать наличие квалифицирующего признака – извлечение дохода», — говорится в сообщении ведомства...» (<https://rns.online/it-and-media/V-Minkulte-predlozhili-vvesti-shtrafi-za-videosemku-na-kinoseansah-2019-08-09/>). 09.08.2019).

Спори та судові розгляди щодо порушення прав інтелектуальної власності

Україна

«Рішення Верховного суду, згідно з яким суперечка між ПАТ «Фармак» і ПрАТ ФФ «Дарниця» щодо ТМ «Корвалол» знову направлений на розгляд суду першої інстанції, не скасовує попереднього рішення про те, що назва «Корвалол» є добре відомим торговим знаком, права на який належать «Фармаку»...

«Твердження, що «корвалол» тепер не є «добре відомим знаком», безумовно, невірне. Оскільки з переліку добре відомих знаків цей знак не виключений. Тобто, як і раніше залишається в силі рішення Апеляційної палати Мінекономрозвитку і торгівлі. Принаймні, до нового рішення суду», – зазначив заступник директора НДІ Інтелектуальної власності Національної академії правових наук України Олександр Дорошенко...

«До цього часу десять років абсолютно офіційно знак належав саме «Фармаку» і, безумовно, за цей час, можна сказати, що став відомим саме щодо власника знака – ПАТ «Фармак»... Тому, говорити про те, що «Корвалол» втратив якусь розрізняльну здатність або позбувся статусу добре відомого знаку по відношенню до «Фармак» – неправильно», – підкреслив експерт...» *(Корвалол є добре відомим брендом, права на який належать «Фармаку» – експерт // «Урядовий кур'єр» (<http://ukurier.gov.ua/uk/news/korvalol-ye-dobre-vidomim-brendom-prava-na-yakij-n/>). 15.08.2019).*

«...перед судами наразі стоїть питання, на якому саме етапі права власника свідоцтва (міжнародної реєстрації) є вичерпаними з точки зору українського законодавства: після того, як товари були введені в цивільний обіг незалежно від території, де це відбувається, або лише після того, як вони були введені в цивільний обіг на території України...

Українська компанія ТОВ «Ен-Ай-Ес» упродовж року після міжнародної реєстрації торгової марки ХІАОМІ розпочала активну співпрацю з корпорацією Хіаомі та поширення її продукції в нашій державі. Корпорація Хіаомі як

власник міжнародної реєстрації №1177611 торгової марки ХІАОМІ ніколи не пред'являла жодних претензій щодо продажу ТОВ «Ен-Ай-Ес» в Україні вироблених нею смартфонів, програмного забезпечення та іншої продукції. Однак претензії почалися з боку інших осіб.

Так, громадянин Олександр Шевченко, який на початку 2017 р. отримав доручення від іноземної компанії Alderman Management Ltd., яка, у свою чергу, отримала доручення від гонконгської компанії Xiaomi H. K. Limited, подав позов до ТОВ «Ен-Ай-Ес»... заборонити ...розповсюджувати товар, вилучити з цивільного обороту та знищити товар.

Зі свого боку, ТОВ «Ен-Ай-Ес» наголошує на тому, що товар, а саме смартфони Xiaomi були випущені власником торговельної марки у цивільний обіг, отже, правовласник не може заборонити наступний перепродаж цього товару на території іншої країни.

...суть даного спору зводиться до того, на якому саме етапі права власника свідоцтва (міжнародної реєстрації) є вичерпаними з точки зору українського законодавства: після того, як товари були введені в цивільний обіг незалежно від території, де це відбувається, або лише після того, як вони були введені в цивільний обіг на території України?

Для відповіді на це питання слід звернутися до законодавства. Частиною 5 ст. 16 Закону «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» визначено, що Свідоцтво надає його власнику виключне право забороняти іншим особам використовувати без його згоди...

Однак відповідно до ч. 6 ст. 16 Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» виключне право власника свідоцтва забороняти іншим особам використовувати без його згоди зареєстрований знак не поширюється, зокрема, на використання знака для товару, введеного під цим знаком в цивільний оборот власником свідоцтва чи за його згодою, за умови, що власник свідоцтва не має вагомих підстав забороняти таке використання у зв'язку з подальшим продажем товару, зокрема у разі зміни або погіршення стану товару після введення його в цивільний оборот.

Таким чином, у випадку введення товару з відповідною торговельною маркою в цивільний обіг власником цієї марки, наступний перепродаж цього товару вже не потребує дозволу власника цієї марки та не може бути ним обмежений або заборонений за умови дотримання особами, що здійснюють подальший перепродаж товару, вимог щодо незмінності якості цього товару.

Тут варто згадати, що у теорії виділяють три підходи до принципу вичерпання прав: міжнародний, регіональний та національний...

Вибір конкретного принципу вичерпання прав належить до компетенції законодавця та має бути зафіксований у законі.

Приписи ч. 6 ст. 16 Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» не пов'язують вичерпання прав власника торговельної марки з введенням ним (або за його згодою) товару в цивільний оборот виключно на території України...

Зазначене, за відсутності територіальних обмежень, дає підстави стверджувати про існування в Україні міжнародного підходу до вичерпання прав.

Таким чином, власник торгівельної марки (або інша уповноважена особа), який ввів у цивільний оборот спірний товар під знаком для товарів і послуг «Xiaomi», «Mi» та «RedMi» на території будь-якої іншої держави, не має права заперечувати проти використання без його згоди зареєстрованого знака під час пропонування до продажу такого товару на території України.

Такої ж позиції дотримувався й Вищий господарський суд України при розгляді аналогічних справ (зокрема у справі №904/2029/15 від 20 жовтня 2015 року).

Визнати товар контрафактним можливо лише після проведення ...відповідної експертизи компетентними установами та спеціалістами у сфері інтелектуальної власності. Проте в матеріалах господарської справи №911/2674/17 не міститься жодної інформації про проведення такої експертизи.

...як один з аргументів начебто на підтвердження факту передачі прав щодо торгівельних марок "Xiaomi", "Mi" та "RedMi" позивач називає копію ліцензійної угоди, укладеної між правовласником торгівельних марок та Позивачем, відповідно до якого правовласник підтвердив передачу прав на вказані торгівельні марки до Позивача на території України. Зі свого боку відповідач зазначає, що відповідно абз. 3 закону КНР «Про товарні знаки», договір на ліцензійне використання торгівельної марки підлягає обов'язковій реєстрації в Управлінні по торгівельним маркам.

...відповідно до відомостей, які містяться на офіційному сайті Всесвітньої організації інтелектуальної власності та підтверджені наявними в матеріалах господарської справи листами ДП «Український інститут інтелектуальної власності» від 25.01.2017 року, власником торговельних марок «Xiaomi», «Mi» та «RedMi» є компанія «XIAOMI Inc.», іменована до 30.07.2013 року як компанія «Beijing Xiaomi Technology Co., Ltd».

Отже, на дату 7 квітня 2010 року, яка зазначена в копії ліцензійної угоди датою початку дії цієї угоди, сторони угоди з назвою компанія «XIAOMI Inc.» не існувало...

Цікавим є і той факт, що зазначена угода була підписана Сян Ваном від імені Xiaomi H. K. Limited, який на момент підписання угоди працював у компанії Qualcomm і почав працювати у компанії Xiaomi тільки з 2015 року...

Так, статтею 44 зазначеного закону КНР ...«Про договори» визначено, що укладений відповідно до закону договір вступає в силу з моменту укладання...

Разом з тим, статтею 52 наведеного Закону передбачено, що договір є недійсним при одній з таких обставин:

- якщо одна зі сторін уклала договір шляхом обману, погрози, порушила права і інтереси держави;
- якщо договір укладено в результаті зловмисної угоди і тим самим завдано шкоди правам та інтересам держави, організацій або третіх осіб;

- якщо договірна форма прикриває незаконні цілі;
- якщо порушені суспільні права і інтереси;
- якщо порушені імперативні норми законодавства, адміністративних актів.

З огляду на вищевикладене, суду апеляційної інстанції необхідно буде встановити, як впливає наявність чи відсутність реєстрації в Управлінні по торговельним маркам за законодавством КНР на чинність ліцензійної угоди у КНР, але у нас діють наші закони, ніж у Китаї.

Є сподівання, що судам вдасться розв'язати цю непросту задачу та віднайти законне і обґрунтоване рішення у даних справах. Адже від цього буде залежати, чи є захищеними в Україні права імпортерів та розповсюджувачів певного товару...» (*Наталья Мамченко. Судовий бій навколо Хіаомі: хто має право на розповсюдження смартфонів в Україні // Судово-юридична газета (<https://sud.ua/ru/news/sud-info/147243-sudoviy-biy-navkolo-khiaomi-khto-maye-pravo-na-rozprovsyudzhennya-smartfoniv-v-ukrayini>). 02.08.2019*).

«Під процесуальним керівництвом Маріупольської місцевої прокуратури № 2 завершено досудове розслідування за обвинуваченням раніше неодноразово судимого 22-річного місцевого мешканця у скоєнні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 176 (порушення авторського права і суміжних прав) КК України.

...встановлено, що на початку липня 2019 року ...чоловік, видаючи з себе «комп'ютерного майстра», розмістив на стовпах та під'їздах житлових будинків оголошення про те, що за невелику винагороду налаштує комп'ютерну техніку та встановить програмне забезпечення, зокрема – програму «ArchiCAD 20», авторські права на яку належать компанії «Graphisoft SE» (м. Будапешт, Угорщина)...

Загальна сума матеріальної шкоди, завданої іноземній компанії, склала 3850 євро, тобто 111 461 грн.

...Чоловіку загрожує покарання у вигляді штрафу від двохсот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправних робіт на строк до двох років, або позбавлення волі на той самий строк» (*Ліцензійні іноземні програми працювали незаконно // Українське право (http://ukrainepravo.com/law-practice/practice_public_prosecutor/litsenziyni-inozemni-programy-pratsyuvaly-nezakonno/). 02.08.2019*).

«...В Хозяйственный суд Харьковской области обратилось ООО «Фабрика мороженого «Хладопром» (Харьков) с иском к ЧАО «Львовскому Хладокомбинату» о запрете незаконного использования знака для товаров и услуг «Каштан».

В свою очередь ответчик утверждал об отсутствии нарушений прав на торговый знак «Каштан», поскольку им выпускается мороженое «Каштан со

вкусом ванили», «Львовский Каштан», упаковки которого по общей композиции и цветовой гамме не похожи на мороженое истца.

В 2001 году Государственной службой интеллектуальной собственности Украины зарегистрирован знак для товаров и услуг «Каштан» и выдан «Киевскому хладокомбинату №2», который в свою очередь передал право использования ООО «Фабрика мороженого «Хладопром».

– Обозначение «Каштан» является хорошо известным в Украине знаком «Хладопрома»..., – объяснили в пресс-службе суда.

Суд решил иск ООО «Фабрика мороженого «Хладопром» удовлетворить и запретить ЧАО «Львовскому Хладокомбинату» незаконное использование знака для товаров и услуг «Каштан» (*Страсти по мороженому: конкуренты из Львова пытались присвоить харьковский бренд // Вечерний Харьков (https://vecherniy.kharkov.ua/news/159693/). 06.08.2019).*

«Господарський суд Закарпатської області задовольнив позов про стягнення 242 046 гривень компенсації за порушення майнових авторських прав у мукачівському кафе «Віконт BURGER».

Позов до суду було подано Організацією колективного управління авторськими та суміжними правами (ОКУАСП, партнерська організація УЛАСП) в інтересах приватного підприємства «Світова музика».

Підставою для подання позову стало проведення контрольного прослуховування у приміщенні кафе в липні 2016 року. Тоді представником ОКУАСП було зафіксовано використання у закладі пісень «Рарі» у виконанні Дженніфер Лопес, «If It Ain't Love» у виконанні Джейсона Деруло та «Can't Remember To Forget You» у виконанні Шакіри та Ріанни.

У ході розгляду справи відповідач, ФОП Керча Алла Іванівна, що здійснює господарську діяльність у кафе «Віконт BURGER» (м. Мукачеве, вул. Возз'єднання, буд. 5), не надав доказів правомірності використання зафіксованих музичних творів. Тому суд констатував, що використання музичних творів у закладі відбувалося без дозволу відповідного правовласника та без сплати авторської винагороди...» (*Мукачівське кафе "виставили" на 242 тис. грн штрафу за нелегальне використання музики // Закарпаття онлайн (https://zakarpattya.net.ua/News/195134-Mukachivske-kafe-vystavyly-na-242-tys.-hrn-shtrafu-za-nelehalne-vykorystannia-muzyky). 28.08.2019).*

Австралійський Союз

«...в мае заявка, поданная в Федеральный суд Австралии, представила уникальную особенность - включение в качестве одного из заявителей американского потокового гиганта Netflix.

Это первый раз, когда компания обратилась с просьбой о блокировании ...более 130 доменов, связанных с почти 90 торрентами, потоковыми и аналогичными сайтами, более чем 50 местными интернет-провайдерами.

Претензии были поданы в соответствии с разделом 115а австралийского закона об авторском праве, который предусматривает судебные запреты, заставляющие местных интернет-провайдеров препятствовать доступу их подписчиков за границу...

Сегодня утром судья Тэйли в Федеральном суде распорядился, чтобы респонденты, включая Telstra, Optus, TPG, Vocus и Vodafone, предприняли «разумные шаги для отключения доступа к целевым местам в Интернете» в течение 15 рабочих дней. Каждый провайдер получит 50 австралийских долларов на домен от заявителей для покрытия расходов на соответствие.

Как и в предыдущих заявках, интернет-провайдерам была предоставлена возможность использовать DNS, IP-адреса и / или методы блокировки URL-адресов (или любые другие технические средства, согласованные в письменной форме между ними и приложениями) для предотвращения доступа к сайтам...» *(Andy. Netflix's First Pirate Site Blocking Application Granted in Australia // TorrentFreak (<https://torrentfreak.com/netflixs-first-pirate-site-blocking-application-granted-in-australia/>). 19.08.2019).*

Держава Ізраїль

«Пародийная рекламная кампания, в которой был задействован мужчина, очень похожий на голливудского актера и режиссера Джорджа Клуни (George Clooney), не была признана фактом нарушения авторских прав «Nespresso» и «Nestle».

К такому выводу пришли в высшей судебной инстанции Израиля, отказавшись удовлетворить иск «Nespresso» и «Nestle» о нарушении авторских прав и копировании рекламы с Джорджем Клуни. В решении суда было отмечено, что речь идет о пародии, а также акцент сделан на том, что реклама «Espresso Club» носит более новаторский характер, чем рекламные материалы «Nespresso»...» *(Суд: пародийная реклама – не нарушение авторских прав // ISRAland Online Ltd (<http://www.isra.com/news/233524>). 12.08.2019).*

Європейський Союз

«Використання захищеного твору в цілях інформування про поточні події, в принципі, не вимагає попереднього запиту на авторизацію. Крім того, твір може бути процитовано за допомогою гіперпосилання, за умови, що цитований твір раніше було доступно громадськості з дозволу правовласника або відповідно до встановленим законом дозволом, – до такого рішення

прийшов Суд справедливості ЄС в справі C-516/17 «Spiegel Online v Volker Beck».

Фолкер Бек, колишній член Бундестагу є автором рукопису про кримінальну політику щодо злочинів на сексуальному підґрунті, здійснених проти неповнолітніх, яка була опублікована під псевдонімом в 1988 році... З тих пір автор звинувачує редактора антології в спотворенні сенсу шляхом внесення довільних змін до рукопису. Коли оригінальний рукопис з'явився в 2013 році, Бек опублікував обидві версії на своєму сайті і поділився ними зі ЗМІ...

Spiegel Online ...надав читачам для порівняння оригінальну версію рукопису і публікації, а також посилання для скачування.

Вважаючи, що оприлюднення цих документів порушило його авторські права, Бек звернувся з позовом в німецькі суди. У цьому контексті Bundesgerichtshof (Федеральний суд Німеччини) передав до Суду ЄС питання, зокрема, про обсяг винятків, передбачених у Директиві з авторського права, щодо повідомлень про поточні події і цитат, які звільняють від отримання дозволу власника авторських прав.

У своєму рішенні Європейський суд, перш за все, постановив, що директива не в повній мірі гармонізує винятки та обмеження виключного права власника авторських прав на відтворення свого твору і доведення його до загального відома. Далі, Суд заявляє, що свобода інформації та свобода преси, закріплені в Хартії основних прав Європейського Союзу, не здатні виправдати, крім винятків або обмежень, передбачених в директиві в цьому відношенні, відступ від авторських виняткових прав на відтворення.

Що стосується балансу, який національний суд повинен дотримуватися між винятковими правами автора і свободою вираження поглядів, Суд підкреслює, що захист прав інтелектуальної власності не є абсолютним і що необхідно, коли це доречно, брати до уваги той факт, що характер згаданих висловлювань або інформації має важливе значення, особливо в політичному дискурсі та дискурсі з питань, що становлять суспільний інтерес.

Суд також вважає, що ...цитати також можуть бути зроблені шляхом включення гіперпосилання на цитовану роботу. Відповідно, використання Spiegel Online рукописи і статті 1988 року в цілях цитування не повинно виходити за межі того, що необхідно для досягнення інформативної мети цієї конкретної цитати...» *(Цитування творів в інформаційних цілях не вимагає згоди автора – Суд ЄС // ТОВ «ГЛОБАЛ ЕКСПЕРТ ЮА» (<https://ipexpert.org.ua/novini/tsytuvannya-tvoriv-v-informatsijnyh-tsilyah-ne-vumagaye-zgody-avtora-sud-yes/>). 07.08.2019).*

«McDonald's утратил свое исключительное право на торговую марку "Mc" на некоторых своих продуктах питания в ЕС после спора с ирландской сетью быстрого питания.

Компания Supermac, владеющая более 100 ресторанами быстрого питания в Ирландии, обратилась с жалобой в Бюро интеллектуальной собственности Европейского союза (EUIPO).

EUIPO постановил, что McDonald's не доказал подлинное использование префикса «Mc» на некоторых продуктах, которыми он торговал.

Это вторая частичная победа Supermac в этом году в споре о брендинге в ЕС. Тем не менее, EUIPO поддержал право McDonald's на владение товарным знаком «Mc» на куриных наггетсах и некоторых сэндвич-продуктах...

Тем не менее, в заявлении McDonald's отмечается, что решение EUIPO укрепило его право собственности на торговую марку Mc по ряду продуктов быстрого приготовления...

«Это решение не влияет на способность McDonald's использовать свои товарные знаки с префиксом Mc или другие товарные знаки в Европе и мире, и McDonald's будет продолжать защищать свои права», - говорится в заявлении американской фирмы...» (*McDonald's loses second 'Mc' trademark case against Supermac's // BBC (https://www.bbc.com/news/world-europe-49254551?fbclid=IwAR3IFSur4qJtNBRTod9rgKKtDl2vJ4qPtjS7brSSZZHAszkH RebuwZIJQbc). 06.08.2019*).

Російська Федерація

«...Роскомнадзор в ходе мероприятий по защите прав на интеллектуальную собственность ранее направил уведомления о необходимости удаления пиратского контента в адрес администраторов 39 интернет-ресурсов из пула сайтов «Картина ТВ».

Мосгорсуд установил, что все эти сайты в отсутствие разрешения правообладателей транслировали передачи этих телеканалов. В установленный законом срок с шести сайтов противоправный контент был удален. Не исполнившие решение суда 33 сайта были внесены ведомством в реестр пиратских интернет-ресурсов...» (*Роскомнадзор в рамках защиты авторских прав телеканалов заблокировал 33 сайта // РАПСИ (http://rapsinews.ru/incident_news/20190805/302483020.html). 05.08.2019*).

«Компании «Рок агентство» уфимского концертного промоутера Владимира Казыханова грозит выплата Российскому авторскому обществу (РАО) более 1 млн руб. компенсации за нарушение авторских прав на музыкальные произведения мировых звезд. Такое решение принял арбитражный суд Башкирии, установив, что в 2017 году «Рок агентство» без соглашения с РАО провело несколько шоу в московском «Крокус сити холл». В суде компания не смогла доказать, что отчисляла гонорары правообладателям песен. Ее заявление о том, что вопрос выплат брали на себя зарубежные

исполнители, документального подтверждения не нашло. По мнению юристов, у компании есть шанс избежать выплат в вышестоящем суде...

В октябре-ноябре 2017 года «Рок агентство» без заключения договора с РАО провело в подмосковном «Крокус сити холле» три шоу из 52 песен, за которые не перечислила гонорар правообладателям, следует из материалов суда...

Компенсацию за каждую песню, исполненную в трех шоу, в РАО оценили в 20 тыс. руб. Доказательством исполнения песен зарубежных звезд в суде были видеозаписи всех трех шоу в «Крокус сити холле» и результаты фонографического и музыковедческого исследования...» *(Булат Баширов. РАО радоваться // <http://hpib.life> (<http://hpib.life/rao-radovatsya/>). 19.08.2019).*

«Работая в организации, граждане разработали программу для ЭВМ. Затем они уволились, создали свою компанию и передали ей права на эту программу. Организация обратилась в суд, считая, что ее исключительные права на программу нарушены. Суд по интеллектуальным правам вслед за нижестоящими судами отказал ей в иске.

Истец не доказал, что программа создана в рамках трудовых отношений и имеет служебный характер. В электронной переписке и трудовых договорах не упоминается, что программа создана во исполнение трудовых обязанностей и что автор передает право на нее. Истец не представил документы о служебном задании, доказательства создания программы в определенный период времени конкретными работниками, акты приемки-передачи произведения...» *(Если не доказано, что прозведение служебное, права на него имеет работник, а не организация // Суд по интеллектуальным правам (<http://ipcmagazine.ru/news/5016-news3710>). 21.08.2019).*

«Суд по интеллектуальным правам подтвердил право истца на компенсацию за незаконное размещение фотографий в Интернете без согласия правообладателя, указания автора и источника заимствования.

Отклонен довод ответчика - администратора сайта о недоказанности исключительных авторских прав истца на спорные фотографии. Истец представил протокол осмотра доказательств, удостоверенный нотариусом, и договоры, заключенные с авторами фотографий. Сравнимые изображения, размещенные на сайте ответчика и содержащиеся в файле истца, идентичны. Авторские договоры заключены до создания спорных фото» *(Истец получит компенсацию за незаконное размещение фотографий // Суд по интеллектуальным правам (<http://ipcmagazine.ru/news/5008-news3703>). 15.08.2019).*

«Знаменитый отечественный эстрадный певец и аранжировщик Александр Серов решил подать исковое заявление в суд на телеканал «Первый канал». Исполнитель недоволен тем, что российский канал нарушает его авторские права.

По словам Серова, телеканал не заплатил ему около 800 000 рублей за участие в программе «Пусть говорят». Теперь он хочет возместить ущерб и требует посредством суда от представителей «Первого канала» - 1 млн рублей...

Известно, что одна из программ на ТВ вышла без разрешения Александра Серова, и это является нарушением интеллектуальной собственности» (Александр Серов обвинил «Первый канал» в нарушении своих прав // **КОПИРАЙТ** (<https://www.copyright.ru/ru/news/business/2019/8/15/serov/>). 15.08.2019).

«Сотрудники британской организации Entertainment One UK Limited заявили, что российская предпринимательница Лилия Готфрид из Новых Бурас нарушила права интеллектуальной собственности. В связи с этим иностранная компания обратилась в Арбитражный суд Саратовской области с иском.

Известно, что предпринимательница на протяжении долгого времени незаконно реализовывала игрушки в виде «Свинки Пеппы», интеллектуальные права на которую Entertainment One UK Limited ...не давала лицензии использовать их интеллектуальную собственность.

Истец потребовал от ответчика возмещения ущерба в размере 70 000 рублей. Однако судебная инстанция снизила размер компенсации до 15 500 рублей и признала предпринимательницу виновной по данному делу» (Компания Entertainment One UK Limited определила нарушителя авторских прав из Новых Бурас // **КОПИРАЙТ** (<https://www.copyright.ru/ru/news/business/2019/8/21/Entertainment/>). 21.08.2019).

«Издательство обратилось в арбитражный суд с иском к другому издательству о защите исключительных прав на произведение и взыскании компенсации в размере 540 тыс. руб. Спор возник из-за того, что ответчик незаконно использовал, в частности продавал, созданную учредителями издательства-истца инструкцию по оказанию первой помощи при несчастных случаях на производстве (далее – инструкция). Учредители издательства как авторы инструкции предоставили истцу право ее использования на основании лицензионного договора (ст. 1235 Гражданского кодекса). Издательство-истец также заключило договор авторского заказа (ст. 1288 ГК РФ) с гражданином Е. в отношении создания им серии иллюстраций

для оформления инструкции с передачей исключительных прав на них издательству как заказчику.

...СИП суды пришли к выводу о наличии в действиях ответчика факта нарушения исключительных прав истца (нарушение они нашли и во время первого рассмотрения дела). Суды запретили ответчику распространять незаконно изданные экземпляры инструкции, обязали его опубликовать решение по делу на сайте... Однако издательство-ответчик не согласилось с выводами судов и обратилось с кассационной жалобой в СИП...

Ответчик настаивал на том, что инструкция не создана творческим трудом и фигурирует как нормативный акт в приказе Ростехнадзора от 6 апреля 2012 г. № 233 "Об утверждении областей аттестации (проверки знаний) руководителей и специалистов организаций, поднадзорных Федеральной службе по экологическому, технологическому и атомному надзору". Напомним, что не являются объектами авторских прав официальные документы государственных органов и органов местного самоуправления муниципальных образований, в том числе законы, другие нормативные акты, судебные решения, иные материалы законодательного, административного и судебного характера, официальные документы международных организаций, а также их официальные переводы (подп. 1 п. 6 ст. 1259 ГК РФ)» *(Урошлева Александра. СИП признал инструкцию по оказанию первой помощи при несчастных случаях на производстве объектом авторского права // ООО "Издательская группа "Закон" (https://zakon.ru/blog/2019/08/23/sip_priznal_instrukciyu_po_okazaniyu_pervoj_pomoschi_pri_neschastnyh_sluchayah_na_proizvodstve_obekt). 23.08.2019).*

«Борцы с «книжным пиратством» из Ассоциации по защите авторских прав в интернете (АЗАПИ) в 2019 году подали серию исков против оператора сервиса Wayback Machine — американской некоммерческой организации «Архив интернета»... Представители российских правообладателей просят Мосгорсуд заблокировать сайт archive.org на всей территории России навечно...

В соответствии с законодательством штата Калифорния, Internet Archive имеет официальный статус библиотеки и является одним из соучредителей и участников Международного консорциума по сохранению Интернета (International Internet Preservation Consortium) наряду с национальными библиотеками Франции, Германии, Австралии, Нидерландов, Китая, Швейцарии, Южной Кореи, Японии, США и многих других стран.

Целью Консорциума является сохранение и обеспечение доступности содержимого сети Интернет для будущих поколений и способствование международному обмену информацией. То есть это именно архив, в котором аккумулируется всё, что когда-либо было в интернете...

Организация Internet Archive позиционирует себя как нейтральная сторона по отношению к участникам споров, в которых используется полученная с помощью из сервиса информация...

«Интернет архив» обслуживает миллионы людей каждый день и является одним из 300 лучших веб-сайтов в мире. Финансирование проекта происходит за счёт пожертвований, грантов и предоставления партнёрам услуг веб-архивирования и оцифровки книг.

Таким образом компания Internet Archive функционирует уже более 15 лет, обладает солидным опытом в области архивирования цифровой информации и, наряду с национальными библиотеками многих стран, является членом международных организаций в этой сфере. Информация, содержащаяся в интернет-архиве Wayback Machine, находится под контролем нейтральной по отношению к участникам спора стороны, что служит одним из аргументов в пользу достоверности данных.

При этом Internet Archive зарегистрирован в Бюро авторского права США в качестве агента DMCA, т.е. официально включён в американскую внесудебную процедуру по удалению спорного контента и на постоянной основе взаимодействует с десятками тысяч правообладателей со всего мира, включая правообладателей, которых обслуживает АЗАПИ...

В России Архив интернета используют многие арбитражные центры и суды как доверенную третью сторону. Большинство судов в Российской Федерации знают и берут на вооружение Вебархив в качестве источника получения доказательств...

Непосредственно при рассмотрении споров, в которых стороны ссылаются на данные Архива интернета, Суд по интеллектуальным правам практически во всех случаях положительно оценивает такие доказательства.

Подавая иски против «Интернет архива», АЗАПИ действует в интересах издателя аудиокниг ООО «Аудиокнига». Защита понадобилась аудиокнигам по серии постапокалиптических романов Д. Глуховского «Метро 2033» и по очередному детективу Дарьи Донцовой «Третий глаз алмаз»...» *(АЗАПИ хочет навечно заблокировать «Архив интернета» // РосКомСвобода (<https://roskomsvoboda.org/49067/>). 22.08.2019).*

Сполучені Штати Америки

«В американскую судебную инстанцию поступило одновременно множество исков от известных телеканалов, среди них такие гиганты как ABC, CBS, NBC и Fox на сервис Locast. Истцы считают, что ответчик продолжительное время транслировал их контент совершенно бесплатно. В связи с этим сервис нарушил права интеллектуальной собственности телевизионных каналов. Теперь американские ТВ каналы настаивают на том, чтобы сервис полностью закрыли. В свою очередь руководство Locast заявило,

что сервис является некоммерческой организацией и имеет право осуществлять потоковую передачу телепрограмм бесплатно...» *(На сервис Locast обрушились с исками ТВ-каналы // КОПИРАЙТ (https://www.copyright.ru/ru/news/business/2019/8/5/Locast/). 05.08.2019).*

«Технологический гигант Apple подала суд на стартап Corellium, который занимается созданием копий операционной системы IOS. Apple сообщила о нарушении авторских прав и требует запретить Corellium продавать свой продукт, а также уничтожить ранее выпущенные копии и возместить им ущерб. Сумму убытков Apple пока что не сообщала. Отметим, что стартап Corellium занимается разработкой решений в области кибербезопасности. Компания создает копии новых версий iOS. Представители компании утверждают, что их продукт необходим для хакеров, чтобы они быстрее находили ошибки в ПО Apple, так как он дает возможность приостановить работу операционной системы и проанализировать код...» *(Apple подает в суд на стартап, который создает копии IOS // PAYSPACE MAGAZINE (https://psm7.com/apple/apple-podaet-v-sud-na-startap-kotoryj-sozdaet-kopii-ios.html). 19.08.2019).*

«...Согласно исковому заявлению, которое было подано в окружной суд США в Калифорнии, Apple без разрешения использовала технологии, принадлежащие фирме израильской фирме Corephotonics. Среди продуктов, нарушающие авторские права перечислены следующие смартфоны: iPhone 7 Plus, iPhone 8 Plus, iPhone X, iPhone XS и iPhone XS Max.

В качестве доказательной базы, основатели израильской компании указали на соответствующие зарегистрированные патенты. Среди них — аппаратные алгоритмы обработки фотографий, схематичные рисунки размещения камер в корпусах смартфонов, а также общие спецификации мобильных объективов. В общей сложности, американскую корпорацию обвинили в краже десяти запатентованных технологий...

Компания Corephotonics намерена добиться от Apple публичного признания использования чужих технологий, компенсации за нарушение прав интеллектуальной собственности, запрета на продажу всех iPhone с двойной камерой, а также возмещения судебных расходов и издержек...» *(Apple обвинили в краже технологий камер для iPhone // Український телекомунікаційний портал (https://portaltele.com.ua/news/events/apple-obvinili-v-krazhe-tehnologij-kamer-dlya-iphone.html). 16.08.2019).*

«Может ли государство заявить, что опубликованный закон — его интеллектуальная собственность? В этом вопросе предстоит разобраться американскому правосудию.

Глава портала, позиционирующего себя как издание, обеспечивающее доступность госинформации, заплатил \$1207 за печатную версию OSGA — Аннотированного официального кодекса штата Джорджия. Его отсканировали и выложили в интернет, а копии разослали на флешках чиновникам штата...

Комиссия по пересмотру кодекса потребовала убрать материалы из открытого доступа, а, получив отказ, подала иск о нарушении авторских прав. По ее мнению, хотя печатный кодекс — это официальный свод законов, он был опубликован частной компанией по договору. Компенсацией издателю служила исключительная лицензия, выданная на ограниченный срок.

Спор дошел до Верховного суда... Основной вопрос — может ли государство отстаивать авторские права при публикации государственных же правовых материалов» (*Копирайт на закон // Закон и Бизнес* (https://zib.com.ua/ru/print/138775-vs_ssha_reshaet_yavlyaetsya_li_zakon_intellektualnoy_sobstv.html). 10.08.2019).

«Базирующаяся в Санта-Клара (штат Калифорния) GlobalFoundries обвинила своего крупнейшего конкурента, Taiwan Semiconductor Manufacturing (TSMC), в незаконном применении 16 патентов на полупроводниковые технологии. Она подала не менее 25 исков против TSMC в США и Германии, в которых требует значительного возмещения понесённого ущерба и запрета на импорт процессоров тайваньского контрактного производителя.

Удовлетворение этих требований может иметь далекоидущие последствия для всей полупроводниковой отрасли, так как услугами TSMC пользуются многие ведущие технологические компании... Запрет на импорт сделал бы невозможным для клиентов TSMC ввоз в США продукции её тайваньских заводов...

В исках компания оценивает масштабы ущерба, нанесённого в результате незаконных продаж чипов с её IP, десятками миллиардов долларов...» (*GlobalFoundries обрушила лавину патентных исков на TSMC // Компьютерное Обозрение* (https://ko.com.ua/globalfoundries_obrushila_lavinu_patentnyh_iskov_na_tsmc_129933). 27.08.2019).

«Кинокомпания Bodyguard Productions подала в суд на гавайского интернет-провайдера Pacific DirectConnect, обвинив его в косвенном и прямом нарушении авторских прав. Владелец авторских прав утверждает,

что интернет-провайдер заведомо не смог закрыть аккаунт популярного отеля в Гонолулу, который неоднократно отмечался за пиратскую деятельность.

Проблема «повторного нарушителя» является горячей темой в судах США, что уже привело к нескольким судебным процессам.

В соответствии с DMCA компании должны проводить разумную политику в отношении частых правонарушителей. Те, кто этого не делают, рискуют быть привлеченными к ответственности...

В жалобе, поданной в гавайский федеральный суд, Bodyguard Productions обвиняет интернет-провайдера Pacific DirectConnect в том, что он не прекратил повторное нарушение.

Съемочная группа фильма, которая является обладательницей авторских прав «Телохранителя Хитмана», является знакомым игроком в судах США. Ранее компания предъявила иск многим отдельным пиратам BitTorrent. С последним судебным процессом, он отходит от этой тенденции, преследуя самого интернет-провайдера.

Pacific DirectConnect не является типичным потребительским интернет-провайдером. Он в основном предназначен для отелей и курортов на Гавайях, предлагая интегрированные сетевые решения, включая доступ в Интернет. Согласно жалобе, одним из таких клиентов является Aston Waikiki Sunset , большой отель в Гонолулу.

По данным кинокомпании, один из IP-адресов отеля неоднократно был пойман на пиратстве. Интернет-провайдер узнал об этом как напрямую, так и посредством уведомлений, которые были отправлены его собственному поставщику полосы пропускания, но, по-видимому, не предпринял никаких значимых действий в ответ...

В иске кинокомпания требует судебного запрета, требующего от интернет-провайдера аннулировать аккаунт отеля...

Согласно жалобе, Pacific DirectConnect не защищен безопасной гаванью DMCA, потому что он добровольно не смог прекратить предполагаемого повторного нарушителя. Кроме того, у интернет-провайдера нет зарегистрированного агента DMCA, что является обязательным условием для безопасной защиты порта.

Это первый раз, когда к Интернет-провайдеру предъявляют иск за предоставление интернет-услуг в отеле...» (*Ernesto. Movie Company Sues Hawaiian ISP Over 'Repeatedly Pirating' Hotel // TorrentFreak (<https://torrentfreak.com/movie-company-sues-hawaiian-isp-over-repeatedly-pirating-hotel-190826/>). 26.08.2019*).

«Сім великих американських видавництв подали спільний позов проти компанії Audible від Amazon через технологію перетворення аудіокниг на текст...»

Видавництва «Hachette», «HarperCollins», «Macmillan», «Penguin Random House», «Simon & Schuster», «Chronicle Books» та «Scholastic» вимагають заборонити нову функцію від Audible, яку анонсували місяць тому і планують запустити у вересні в партнерстві зі школами США. Завдяки штучному інтелекту користувач може слухати аудіокнигу і читати її одночасно. На думку позивачів ця технологія є порушенням авторських прав, оскільки Audible використовує ліцензії лише для аудіокниг і тому не має права перетворювати їх у тексти...

Американська Гільдія Авторів (The Authors Guild) також виступила проти нової технології. Після того, як Audible її анонсувала, Гільдія заявила, що функція є порушенням авторських прав та неминуче призведе до зменшення продажів електронних книг та зниження авторських гонорарів...» *(Видавництва подали позов проти Amazon через технологію перетворення голосу в текст // Читомо (<https://www.chytomo.com/vydavnytstva-podaly-pozov-proty-amazon-cherez-tekhnologiiu-peretvorennia-holosu-v-tekst/>). 28.08.2019).*

Сучасний стан авторського права в Україні та світі

«...теперь мир научных публикаций сталкивается с огромными изменениями. Открытый доступ быстро набирает популярность. Открытый доступ предлагает бесплатный, открытый онлайн-доступ к научным материалам, включая журнальные статьи.

Одна вещь, которую иногда забывают в спорах о возможностях публикации, это проблема авторского права...

Публикация в открытом доступе повлияет на вопросы авторского права. Что это значит для авторов и издателей?

При публикации в открытом доступе авторы часто сохраняют авторские права на свои работы. Вместо этого статьи имеют лицензии, которые позволяют им делиться.

Авторы могут извлечь выгоду из публикации своих работ в журнале открытого доступа. Их работы, вероятно, будут более широко читаться и распространяться, и они также могут сохранять авторские права... Это согласуется с духом закона об авторском праве в большинстве стран: защищать права создателя произведения.

В действительности, издатели используют разные подходы к авторскому праву статей открытого доступа. Например, Elsevier требует, чтобы авторы

передали издателю полные права. Авторское право на имя остается за автором. Это известно как «номинальное авторское право». Авторы могут подумать, что это условие публикации. На самом деле это неверно. Вместо этого авторы могут предоставить простую лицензию для публикации. Это позволило бы публичный доступ к статье...

Согласно документу 2019 года, авторские права в настоящее время не действуют по назначению. Авторы говорят, что они «не знают ни одной причины, по которой передача авторских прав необходима для публикации». Кроме того, они не могут найти «ни одного случая, когда издатель использовал авторское право в интересах авторов».

Переход к открытому доступу может помочь исправить эту ситуацию.

План S был создан, чтобы гарантировать, что все финансируемые государством исследования являются открытым доступом. Одна из целей Plan S заключается в том, чтобы авторы сохраняли авторские права на свои работы. Это также цель ОА2020, всемирной группы организаций, которая стремится ускорить переход к открытому доступу...

Авторы также могут использовать лицензии Creative Commons для защиты своих работ. Creative Commons предлагает несколько видов бесплатных лицензий на авторское право. Авторы могут использовать их, чтобы поделиться своей работой с общественностью, сохраняя при этом свои права на материал. Издатели иногда говорят, что передача авторских прав позволяет им защищать авторов от любых нарушений авторских прав. Тем не менее, они могут сделать это, даже если автор сохраняет авторские права...» (*Does Copyright Transfer Hinder Scientific Progress? // Enago Academy (https://www.enago.com/academy/does-copyright-transfer-hinder-scientific-progress/). 13.08.2019).*

Україна

«У серпні в Україні почав працювати Офіс культурних інновацій. Його основне завдання — відкриття потенціалу української культури й науки за посередництва інноваційної платформи-маркетплейсу «Український національний інтелект», на базі якого збираються реалізувати принцип «Культура в смартфоні».

...першим кроком проекту стане повне оцифрування української культурної спадщини — визначних творів українських митців, які наразі зберігаються в музеях, архівах та у науково-освітніх інституціях.

«Кожен український музей, галерея, театр чи інша культурна інституція мають на 100% бути доступними у смартфоні. Єдиною функцією, яка залишиться за межами телефонного апарату, стане, власне, фізичне відвідування закладу після знайомства з його можливостями», — зазначила Наталія Заболотна —

громадська діячка, президентка ГО Фонд гуманітарного розвитку України. Вона нещодавно очолила Офіс культурних інновацій.

Співзасновник діджитал-платформи Роман Кирданов заявив, що маркетплейсів для об'єктів інтелектуальної власності зараз не існує взагалі, не кажучи вже про український контекст. Саме тому було вирішено створити платформу UNI.ua. Вона, за словами пана Кирданова, дасть можливість українській культурній спадщині врешті з'явитися у сучасному всесвіті цифрового формату.

Головною метою Офісу культурних інновацій ставлять вільний доступ до української культури і мистецтва за допомогою цифрових технологій. Засновники проекту переконують, що це стане сильним стимулом для культурного туризму а також для створення горизонтальних міжнародних зв'язків.

Офіс планує восени цього року запустити пілотний проект приєднання перших ключових українських музеїв до цифрової платформи. В той же час, за їх словами, наступний 2020 рік «має стати роком тотального оцифрування українського мистецтва, що зберігається в музейних, культурних, освітніх та наукових інституціях нашої країни»...» **(В Україні збираються оцифрувати всю культурну спадщину // MediaSapiens (https://ms.detector.media/mediaprosvita/mediaosvita/v_ukraini_zbirayutsya_otsifruvati_vsyu_kulturnu_spadschinu/). 14.08.2019).**

«Справи про порушення авторського права (АП) на технічні умови (ТУ) є непоодинокими в практиці господарського судочинства України. Ці справи поділяються ні дві групи: 1) справи, у яких відповідачі не заперечували належність ТУ до об'єктів АП, а суди, відповідно, не вирішували питання щодо належності чи не належності ТУ до таких об'єктів; та 2) справи, у яких відповідачі заперечували належність ТУ до об'єктів АП, а суди вирішували зазначене питання. Останні поділяються на справи, у яких суди визнавали ТУ об'єктами АП, та справи, у яких суди дійшли протилежного висновка...

У вітчизняній літературі нам вдалося знайти лише одну роботу, присвячену докладному визначенню правооб'єктності ТУ, автор якої за результатами аналізу правової природи ТУ вважає, що ...оскільки текст ТУ представлений, як правило, за допомогою професійної мови й внутрішня форма його вираження не є оригінальною, то, за таких умов, ТУ не є об'єктом авторського права. При цьому не виключається можливість існування окремих ТУ, які за своєю внутрішньою та/або зовнішньою формою відповідають критерію оригінальності». Загальними висновками цієї роботи є: «ТУ містять у собі науково-технічну інформацію та:

- не можуть бути визнані об'єктами права інтелектуальної власності на винаходи (корисні моделі), раціоналізаторську пропозицію та комерційну таємницю;

- у окремих випадках можуть бути об'єктами авторського права, за умови відповідності критерію оригінальності».

Представляється, що з першим висновком можна погодитись, а з другим – ні, оскільки, як буде показано далі, критерій оригінальності може бути застосований лише до окремих елементів ТУ...

- Закон та ДСТУ - Н1.3:2015 не містять жодних положень, які б стосувались авторського права на ТУ, та не визначають право на ТУ як право інтелектуальної власності;

- структура ТУ визначена нормативним актом, а тому не є оригінальною і не потребує творчого підходу для її створення;

- вимоги до змісту розділів ТУ визначені нормативними актами, а тому не потребують творчого підходу для їх визначення;

- при створенні ТУ зміст розділів визначається змістом документів, у яких викладено описи продукції, технологічних процесів, унормованих вимог та ін., відомості з яких переносяться до ТУ, відповідно, наповнення розділів ТУ не є творчою роботою, а є технічною роботою з перенесення та редагування текстів вихідних документів у відповідних розділах ТУ;

- при створенні ТУ використовується загальноприйнята у відповідних галузях виробництва технічна (технологічна) термінологія, а тому лексичний склад ТУ не є оригінальним та не має творчого характеру;

- ТУ повинні погоджуватись та, за необхідності, коригуватись у відповідності до існуючих нормативно-технічних та інших вимог, причому у нормативно-технічних документах не зазначено, що внесення змін до ТУ потребує згоди розробника. Це нехарактерно для об'єктів авторського права;

- поняття «автор» та «розробник» не є тотожними;

- технічні умови не являються літературними творами наукового, науково-технічного чи технічного характеру, а відносяться до нормативно-технічних документів з стандартизації;

- використання ТУ не є характерним для авторського права (відтворення та ін.), а є схожим з використанням таких об'єктів, як ноу-хау та комерційна таємниця, а тому для проведення судових експертиз необхідно залучати експертів, які атестовані по спеціальностях 13.1.1 Дослідження, пов'язані з літературними, художніми творами, та інші, 13.8 Дослідження, пов'язані з комерційною таємницею (ноу-хау) і раціоналізаторськими пропозиціями та, при використанні у ТУ відомостей про винаходи (корисні моделі), за спеціальністю 13.3 Дослідження, пов'язані з винаходами і корисними моделями;

- експертні дослідження з визначення своєрідності лексики розробників ТУ відносяться до експертних спеціальностей 1.2 Лінгвістичне дослідження писемного мовлення, 1.3 Семантико-текстуальне дослідження писемного та усного мовлення, 1.4 Авторознавче дослідження писемного мовлення, а тому, якщо у ТУ наявні тексти, стосовно яких необхідно вирішити питання щодо своєрідності лексики, потрібно призначати комплексну експертизу...»

(Прохоров-Лукін Григорій Вікторович. Авторське право і технічні умови:

аналіз законодавства та судова практика // Протокол (https://protocol.ua//ru/avtorske_pravo_i_tehnichni_umovi/). 07.08.2019).

«В сети нашли картинку, которая послужила эскизом для мурала в Николаеве. Как оказалось, идея принадлежит не художнику из одесской студии «М-Project» и не студентам Украинской академии лидерства...

На своей странице в Facebook николаевская художница-аниматор Оксана Курмаз опубликовала ссылку на оригинал изображения, который слегка в измененном виде теперь нарисован на стене возле Николаевского ОДК. Он был размещен на платформе Dribbble, где дизайнеры со всего мира делятся своими работами и рекламируют себя...

Рисунок принадлежит Мирко Гризенди из Италии. В его портфолио есть несколько десятков работ в одном стиле с использованием похожих персонажей.

Под постом Оксаны развязалась дискуссия на тему того, может ли считаться это кражей интеллектуальной собственности... По сути, создание продукта творческой деятельности Мирко закрепляет за ним авторское право на него. При этом, его копирование или использование без покупки прав или других договоренностей с автором является нарушением этого права.

К обсуждению вопроса присоединился и мэр Николаева Александр Сенкевич. Он оправдал кражу интеллектуальной собственности словами Стива Джобса...» **(В сети нашелся оригинал рисунка, ставшего «муралом» в Николаеве, – мэр оправдал нарушение авторских прав // Nikolaev24 (http://nikolaev24.com.ua/news/v-seti-nashelsja-original-risunka-stavshego-muralom-v-nikolaeve--mer-opravdal-narushenie-avtorskih-prav). 25.08.2019).**

«Редакція часопису «Критика» заявила, що газета «Літературна Україна» передрукувала близько 90 їхніх матеріалів без узгодження та посилання на джерело...

Як зазначено на сайті часопису, викрадення текстів почалися після того, як у листопаді 2017 року головним редактором «Літературної України» став Сергій Куліда. Відтоді на сторінках газети почали з'являтися матеріали із рубрики «Критики» «Книжкові рецензії» без зазначення джерела і часто — у скороченому вигляді...

На сайті часопису можна переглянути порівняльну таблицю текстів «Критики» та їхніх передруків у газеті.

«Критика» заявила, що газета також використовувала матеріали із сайтів «Українська правда», ВВС та «Тиждень.УА».

Редакція часопису очікує вибачення, а також покарання винних...» **(Газету «Літературна Україна» звинуватили у викраденні текстів //**

Читомо (<https://www.chytomo.com/hazetu-literaturna-ukraina-zvynuvatyly-u-vykradenni-tekstiv/>). 28.08.2019).

Російська Федерація

«Российская государственная библиотека представила новый пилотный интернет-проект «Читайте там, где удобно» на базе Национальной электронной библиотеки. Более 1 500 изданий по разным тематикам стали доступны в открытом доступе на страницах единого ресурса НЭБ. РГБ, как оператор НЭБ, приняла на себя все вопросы лицензирования и расчетов с правообладателями...

Благодаря проекту, произведения, которые есть только в НЭБ, теперь можно читать без посещения библиотеки, с любых стационарных компьютеров или мобильных телефонов через приложение...

Для пользователей доступ к библиотеке электронных книг абсолютно бесплатный, достаточно авторизоваться через портал «Госуслуги» (Единая система идентификации и аутентификации) и получить подтверждение сервиса в НЭБ...» *(Российская государственная библиотека представила новый проект «Читайте там, где удобно» // (Минкультуры России* (https://www.mkrf.ru/press/news/sovremennye_izdaniya_stali_dostupny_v_natsionalnoy_elektronnoy_biblioteke_cherez_set_internet/). 16.08.2019).

Сполучені Штати Америки

«Одна з найепатажніших американських співачок Леді Гага постала у центрі скандалу. Після зйомок у фільмі "Народження зірки", де знаменитість зіграла головну роль, вона представила чимало нових хітів. Так, саундтрек до стрічки під назвою Shallow назвали плагіатом і вимагають за нього чималу компенсацію.

...музикант Стів Ронсен звинуватив Леді Гагу у свідомому запозиченні мелодії з менш відомого треку. Поп-виконавець запевняє, що оscarоносна пісня Shallow, яку Гага виконує разом з Купером, створена на основі його хіта Almost.

Натомість співачка заявила, що комбінація з трьох акордів, в якій Стів Ронсен помітив подібність, можна почути також в інших популярних треках, наприклад, у Dust In The Wind групи Kansas. Однак музикант таки має намір судитися з Леді Гагою, вимагаючи компенсацію у розмірі кількох мільйонів доларів...» *(Трек Shallow може обійтися Леді Гази у кілька мільйонів доларів: співачку звинуватили у плагіаті // Телеканал новин «24»* (https://24tv.ua/lifestyle/pisnya_shallow_mozhe_obiytisy_ledi_gazi_u_kilka_milyoniv_dolariv_spivachku_zvinuvachuyut_u_plagia_n1190336). 09.08.2019).

Анонси наукових заходів з проблем інтелектуальної власності, запланованих у 2019 році

«..Евразийская экономическая комиссия и Правительство Республики Армения приглашают представителей международных организаций, государственных органов, бизнеса и общественности принять участие в обсуждении ...в рамках тематических секций таких вопросов, как противодействие незаконному обороту промышленной продукции; правоприменение в сфере борьбы с оборотом контрафактной продукции; роль и задачи таможенных органов в сфере защиты прав интеллектуальной собственности; цифровые способы защиты от контрафакта; противодействие фальсификации медицинской продукции и подобных преступлений; кибербезопасность в странах ЕАЭС; противодействие контрафакту в производстве и распространении культурных ценностей и другие.

Информацию о форуме можно найти на информационном портале Евразийской экономической комиссии и официальном сайте Международной ассоциации «Антиконтрафакт» *(12-13 ноября 2019 года в Ереване (Республика Армения) состоится Седьмой Международный форум «Антиконтрафакт – 2019».* // *Национальный центр интеллектуальной собственности Республика Беларусь*(http://belgopatent.by/index.php?option=com_content&view=article&id=1219:2019-08-16-08-35-03&catid=64:2009-05-21-06-48-33&Itemid=96). 16.08.2019).

Україна

«ПРО ПРАВА — це дводенний івент, присвячений захисту прав учасників креативних індустрій, зокрема авторських прав, який відбудеться у Києві 25 — 26 вересня у креативному просторі IZONE. Захід підтримує Український культурний фонд. Вхід вільний, за умови реєстрації...

У програмі будуть публічні дискусії, де юристи разом з учасниками культурних індустрій будуть розбирати їх кейси. Серед учасників — культурні менеджери, куратори, художники, музиканти, дизайнери та інші. Їхні імена організатори повідомлять згодом, тож слідкуйте за новинами.

Окремою складовою ПРО ПРАВА стане сайт, де для кожної категорії діячів культури (митців, архітекторів, музикантів, фотографів, перекладачів, письменників, дизайнерів, музейників) у відкритому доступі будуть розміщені документи, необхідні для укладення різних договорів...» *(Про авторське право*

у креативних індустріях говоритимуть на заході у Києві // Музейний простір (<http://prostir.museum/ua/post/42139>). 27.08.2019).

Нові надходження до Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського

Актуальні проблеми цивілістики у цифрову добу: онлайнові соціальні мережі : монографія. - Одеса : Юридична література, 2018. – 173 с.

Зі змісту:

- Харитонова О.І. Соціальні мережі і права інтелектуальної власності: проблеми і перспективи;
- Кулініч О.О. Проблеми забезпечення правової охорони зображення людини у соціальних мережах.

Шифр зберігання НБУВ: ВА834295

Глухівські наукові читання - 2018. Актуальні питання суспільних та гуманітарних наук : матеріали VIII Міжнар. інтернет-конф. молод. учених і студентів, 4-6 груд. 2018 р. - Глухів : Глухів. НПУ ім. О. Довженка, 2018. - 418 с.

Зі змісту:

- Мінченко М.В. Захист авторських прав на інформаційний блог.

Шифр зберігання НБУВ: ВА833416

Захист прав людини: міжнародний та вітчизняний досвід = Human rights protection: International and Ukrainian experience : матеріали I Міжнар. наук.-практ. конф., 16 трав. 2019 р. - Київ, 2019. - 711 с.

Зі змісту:

- Новаченко Т.В., Дяченко Н.П. Механізм забезпечення права інтелектуальної власності в Україні.

Шифр зберігання НБУВ: ВС65990

Інформаційне право: сучасні виклики і напрями розвитку : матеріали першої наук.-практ. конф., 18 жовт. 2018 р. - Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського : Політехніка, 2018. - 195 с.

Зі змісту:

- Гордієнко С.Г. Основні поняття сфер інформаційного права, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності як системоутворюючі аспекти їх регулювання;
- Тихонова Д.М. Особливості охорони авторських прав в мережі Інтернет;
- Цибульов П.М. Результати наукової діяльності як об'єкти права інтелектуальної власності.

Шифр зберігання НБУВ: ВА834030

Плахотнік О. О. Трансфер технологій. Практикум : навч. посіб. - Кам'янське : ДДТУ, 2019. - 211 с.

Висвітлено організаційні механізми трансферу технологій, ліцензування трансферу та комерціалізації технологій, методи вартісної оцінки об'єкту, державне регулювання у сфері трансферу технологій, участь України у міжнародному трансфері технологій.

Шифр зберігання НБУВ: ВА833399

Розвиток людини в інформаційному суспільстві та у суспільстві знань : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., 21 трав. 2019 р., м. Київ. - Київ, 2019. - 241 с.

Зі змісту:

- Дружкова І.С. питання авторського права та штучний інтелект.

Шифр зберігання НБУВ: ВА833552

Сучасна цивілістика в умовах Євроінтеграції : матеріали XIV Міжнар. наук.-практ. конф., 11-12 квіт. 2019 р., м. Одеса. - Одеса : Юридична література, 2019. - 618 с.

Зі змісту:

- Вишнівецька А.О. Актуальні проблеми захисту авторського права в мережі Інтернет;
- Олійник Г.Є. До проблеми авторства на наукове відкриття;
- Біб О.С., Ільчук Д.О. Правові засади використання ліцензійних договорів щодо результатів інтелектуальної власності;
- Готманова А.В., Якшинська А.І. Проблемні питання звернення стягнення на майнові права інтелектуальної власності у виконавчому провадженні;

- Доценко О.М. Правовий захист стартапу як об'єкта інтелектуальної власності;
- Казимірова О.О., Собко О.А. Договір розробки веб-сайту;
- Мужайло С.В. Сучасні умови захисту прав інтелектуальної власності в Україні;
- Павлюченко О.Є. Проблематика захисту прав інтелектуальної власності на міжнародній арені;
- Панчишин О.В., Чумаченко А.В. Вищий суд з питань інтелектуальної власності як новий орган судової влади;
- Повелько А.Р. Татування як об'єкт авторського права;
- Свистун О.С. Проблеми захисту авторських прав в цифровому середовищі;
- Таці М.С. Колізія визначення строків для визнання прав інтелектуальної власності на торгову марку недійсними;
- Фалес О.Г. Комерційна таємниця як об'єкт права інтелектуальної власності;
- Чумаченко А.В., Панчишин О.В. Деякі особливості захисту прав інтелектуальної власності за законодавством України;
- Чорна Ю.С. Актуальні проблеми порушення авторських прав в мережі Інтернет;
- Оганесян Ш.Г. Проблеми юрисдикції Вищого суду з питань інтелектуальної власності.

Шифр зберігання НБУВ: ВА834124

Филь С. П. Захист прав інтелектуальної власності у сфері митної діяльності в Україні: проблеми реалізації та шляхи їх вирішення : монографія / С. П. Филь. - Київ, 2018. - 259 с.

На основі аналізу доктринальних та нормативних джерел розглянуто зміст інтелектуальної власності як об'єкта захисту у сфері митної діяльності в Україні. Розкрито сутність митної діяльності, спрямованої на сприяння захисту прав інтелектуальної власності. Окреслено механізми правового регулювання захисту прав інтелектуальної власності у сфері митної діяльності в Україні. Сформульовано, з урахуванням відповідних міжнародно-правових стандартів та зарубіжного досвіду, низку науково-практичних пропозицій щодо захисту прав інтелектуальної власності.

Шифр зберігання НБУВ: ВА834025
